

NAJ POMIRI GOSPOD
VIHARJE V SVETU!

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

MAJ - ŠT. 5. 1961, XXXV.

Slika zgoraj kaže dve mladi deklici-plesatki iz Siama; slika spodaj pa šolski razred čč. mariborskih šolskih sester med Čulupi Indijanci v Južni Ameriki

MARIJA V ŽIVLJENJU IN DELIH SV. VINCENCIJA PAVELSKEGA

Stanko Boljka C.M.

V vasi, kjer se je l. 1581 rodil Vincencij Pavelski, še vedno stoji večstoletni hrast, ki je dajal senco že Vincencijevim prednikom kot tudi svetniku samemu. Pripovedujejo, da je v ta hrast Vincencij postavil Marijin kipec, pred katerim je kot bosonogi pastirček molil, preden je odhajal na pašo in se vračal domov.

Morda je to samo legenda, ki nima zgodovinske podlage. Je pa res, da je Vincencij pri vseh svojih ustanovah, ki so kot stoletni hrast kljubovale viharjem, mislil na Marijo.

* * *

Komaj dobro leto je minilo, odkar je Vincencij prišel kot kaplan h kraljici Marjeti. Duhovni voditelj Peter Berulle ga prosi, naj prevzame zapuščeno župnijo v Clichy. Svetnik vzame delo zares. In med prvimi stvarmi, ki jih uvede v župniji, je rožnenska bratovščina. Z Marijo je skušal dvigniti versko življenje.

* * *

Znova govori Berulle in zopet ga Vincencij uboga: šel bo za vzgojitelja najstarejšega sina k plemiški družini Gondi. A dela ne bo omejeval na eno samo osebo. Gospa Gondi je z mladim duhovnikom našla spovednika, ki jo bo ozdravil skrupuloznosti in jo vodil po potih kreposti do smrti. In hvaležnost gospe Gondi ne bo poznala meja. Prosila bo Vincencija, naj pridiga misijone njenim podložnikom. Dala mu bo sredstev za preživljanje več misijonarjev. In končno bo dala denar, ki ga bo Vincencij porabil, da bo spravil pokonci Misijonsko družbo. In ko bo mnogo let pozneje svetnik govoril usmiljenkam, se bo takole izrazil: "Ko me je Bog poslal v družino Gondi, sem sklenil, da bom ubogal gospo, kot če bi bila sama Devica Marija". To priznanje nam pove, da je bila že v tistih časih Marija gospa Vincencijevega srca. Posnemati hoče Kristusa in zato stopi v šolo njegove Matere.

* * *

Vincencij hoče duš, vedno več duš. Čeprav mu je gospa Gondi hotela razširiti obzarje, se mu zdi, da ni veliko več kot učitelj enega samega otroka. On pa hoče biti dušni pastir. Ne da bi komu v Gondijevi družini kaj omenil, odide na gradu na župnijo, ki mu jo je ponudil eden francoskih škofov, Chatillon-les-Dombes. Župnija je samo kakih 30 km stran od druge župnije, ki bo dvesto let pozneje postala slavna: Ars.

Že po nekaj mesecih se začuti vpliv novega župnika. In že čez nekaj tednov začne z delom, ki bo postalo znano po vsem svetu in ki še danes živi: bratovščino krščanske ljubezni.

Dobrosrčna oseba obvesti župnika, da je v eni izmed vasi, ki pripadajo župniji, toliko bolnikov, da že ni več dovolj zdravih, ki bi mogli skrbeti zanje. Vincencij gre na prižnico in tako prepričevalno govori o revežih, da se mnogo prisotnih odloči za obisk in pomoč bolnim. In ko gre popoldne tudi Vincencij obiskovat bolnike, naleti na številne župljane, ki gredo oprtani z darovi vsake vrste, v isto smer. Vincencij, ki je praktičen človek, takoj uvidi, da bodo imeli reveži nekaj dni vsega preveč, pozneje pa bodo znova pozabljeni. Kako organizirati ljubezen do bližnjega med farani?

Zbere več gospa in jim pove, kako bi mogle pomagati bolnim in revežem telesno in dušno in pa še same bi napredovale v verskem življenju. Bratovščina krščanske ljubezni se je rodila na Marijin praznik 8. decembra 1617. Ustanovna listina začenja z besedami: "Jezus, Marija". Jezus in Marija sta varuha bratovščine in glede Marije je Vincencij zapisal: "Pri vseh stvaréh moramo prositi Marijo, naj nam pomaga. Kjer je ona, se bo vse dobro izteklo in bo vse v slavo dobrega Jezusa, njenega Sina. Zato bodo pa gospe, ki so članice bratovščine, sprejele Marijo za patrono in pokroviteljico svojega dela. Prav pristrčno jo bodo prosile, naj se zanje še posebej zavzame".

Marija je ostala do danes z bratovščinami krščanske ljubezni. Saj imajo 450.000 članic, ki po vsem svetu, s pomočjo Marijino, skušajo uresničevati: Ljubi bližnjega...

* * *

Slika desno: Kip Marije z Jezuškom — indijska domača umetnost.

Dvajset let pozneje je pa iz prej omenjene ustanove zrasla nova. Bratovščine so se hitro razširile. Gospe iz najboljše francoske družbe so žrtvovale mnogo in zlasti še denarja. Ko bi pa osebno morale obiskovati bolnike, stvar že ni bila tako lahka. Mnogokrat jim družinske obveznosti tega niso dovoljevale. In Vincencij je začutil, da je nečesa manjkalo. Začel je misliti na vmesni člen, ki bi bogastvo bogatih z ljubeznijo spravljaj k revežem.

Tako je Vincencij prišel na misel, naj bi dekleta, zlasti revna, ki bi rade kaj več storile za Boga, prevzele to delo. Svetnik govori o svojem načrtu z Ludoviko de Marillac, ki mu bo pomagala. V svoji hiši bo sprejemala dekleta in jih pripravljala za delo med reveži. Na ta način se je spočela družba usmiljenk, služabnic bolnikov in vsake vrste revežev. Danes je usmiljenk 45.000 in so najštevilnejša redovna družba katoliške Cerkve. Hčere krščanske ljubezni in služabnice ubogih bolnikov so res našle milost v božjih in Marijinih očeh. Če ne, ne bi mogli razložiti vsega, kar so v treh stoletjih napravile za trpeče človeštvo.

V prvem členu pravil usmiljenih sester beremo: "Družba hčera krščanske ljubezni je bila ustanovljena, da ljubi Boga, služi in časti našega Gospoda, ki je njih gospodar, in presveto Devico Marijo". Vincencij je v svojih nagovorih za usmiljenke stalno ponavljal, da je Marija njihova predstojnica in pokroviteljica. "Mati božja, prosimo te, nadaljaj in dovrši delo, ki si ga začela". Na tej "prednici" razlaga Vincencij svojih duhovnim hčeram, kaj pomeni ljubiti Boga, v čem je prava ponižnost in vdanost v voljo božjo. Marija naj jim bo vzor čistosti, delavnosti in zlasti ljubezni do bližnjega.

"Vaše duhovne dnevnice so rožni venec", pravi svetnik. In obadva, sv. Vincencij in sv. Ludovika odločita, da bodo usmiljenke obnavljale letne zaobljube na praznik Marijinega Oznanenja. Na dan, ko je Marija rekla: "Dekla sem Gospodova", se usmiljenke znova izročijo Bogu v službi ubogih.

Morda bi smeli reči, da je Marija v prikazovanjih usmiljenki sv. Katarini Labouré, kateri je izročila čudodelno svetinjo, hotela povedati vsemu svetu, da še posebej ljubi Družbo, katere vrhovna "prednica" je po Vincencijevi želji že od vsega početka.

* * *

Telesna in duhovna beda sta priklicali v življenje gospe krščanske ljubezni in usmiljenke. V revežih morajo gledati Jezusa Kristusa, ki je zaradi nas postal ubog. Ko zdravijo telesne bolezni, bi morale misliti, če bi se dalo ozdraviti tudi duše, ki so včasih še bolj ranjene.

Na duše revežev je sv. Vincencij mislil, ko je ustanovil Misijonsko družbo lazaristov.

Ko je spremljal gospo Gondi po njenih posestvih in je imel priliko spovedovati kmečke ljudi je videl, v kako strašni verski nevednosti so živeli. Duhovnikov je bilo na kmetih malo. Vse je drlo v mesta, kjer je bilo življenje zanimivejše. In tisti redki, ki so ostali na deželi, včasih še obrazca spovedne odveze niso znali. Nevedni so bili tudi duhovniki, ne samo kmetje. Kaj naj napravijo? Prosi redovnike in posebej še jezuite, naj pridejo pridigati misijone. Niso mogli. Vincencij se odloči: sam bo zbral nekaj duhovnikov, ki bodo pridigali misijone. Gospa Gondi se ponudi, da jim bo preskrbela vse potrebno za življenje. Tak je bil začetek, zelo skromen, Misijonske družbe.

katerih članov se je po matični hiši, ki je bila posvečena sv. Lazarju, prišlo ime lazaristi.

Ker misijoni ne bi dali dosti sadov, če goreči župniki ne bi nadaljevali dela misijonarjev, je Vincencij odločil, da bodo njegovi sinovi vzgajali tudi duhovniški naraščaj po semeniščih.

Brez resnega duhovnega življenja to dvojno delo ne bi bilo uspešno. Sv. Vincencij pove brez ovinkov: Kot Kristus boste šli po vaseh in označevali evangelij ubogim. Kot Kristus dvanajstere, boste učili bodoče apostole. Vedno glejte na Kristusa in delajte kot je on delal. H Kristusu nas pa vodi Marija. Zato pa Vincencij naroča svojim misijonarjem: Z božjo pomočjo bomo čim bolj spolnjevali tole našo dolžnost. S posebno vneto bomo vsak dan opravljali kako pobožnost na čast Materi božji; v kolikor se bo le dalo, bomo posnemali njene kreposti, zlasti še ponižnost in čistost; vselej, kadar se nam bo ponudila prilika, bomo še druge goreče vzpodbujali, naj jo časte in ji služijo.

* * *

Priznajmo, da v treh poglavitnih Vincencijevih ustanovah, bratovščini krščanske ljubezni, usmiljenkah ali v Misijonski družbi, Marija ni bila pozabljena. Tri stoletja izžareva Vincencijeva ljubezen po vsem svetu. Koliko se jih je ogrelo ob njej! Marija, Srednica vseh milosti, je to dosegla. Žarki, ki prihajajo iz njenih rok, so poroštvo za to. "Spomni se, premila Devica Marija, da še nikdar ni bilo slišati, da bi ti koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal..."

Vincencij je mnogo potoval in rožni venec ga je spremljal povsod. Kolikokrat je pozdravil Marijo: "Zdrava, sveta!" Kadar ga je kaj posebno težilo, je šel na božjo pot. K Naši Gospe pariški, ki je bila blizu, je pogosto hodil. Vsako leto je na kvatrne sobote daroval sveto mašo na Marijinem oltarju za vse dobrotnike. Kadar je le mogel, je šel dalje. Romal je k Mariji Materi vseh kreposti v Aubervilliers, k Naši Gospe v Saumur, najbolj pogosto pa v Chartres. V Chartres sta sv. Vincencij in sv. Ludovika poromala skupaj. Izročila sta Družbo usmiljenih sester Mariji v njenem najstarejšem svetišču v Franciji.

V l. 1960, ob tristoletnici smrti sv. Vincencija in sv. Ludovike, smo mislili na njuni življenji, dela in svetost. Kako sta mogla toliko doseči, kako je mogoče, da se po tristo letih po vsem svetu slavi njun spomin? Sv. Bernard nam odgovarja: "Če boš šel za Marijo, se ne boš izgubil; če jo boš prosil, ti ne bo treba obupavati; če boš nanjo mislil, boš ostal na pravi poti; če te bo ona podpirala, ne boš padel; če te bo varovala, se ti ne bo treba bati; če te bo vodila, se ne boš utrudil; če ti bo naklonjena, boš prišel do cilja". Vincencij in Ludovika sta prišla do cilja, ker se nista oddaljila od Marije.

* * *

Radi priznamo, da bi bil članek o Mariji bolj na mestu v splošno ver-skem listu ali pa v marijanski reviji. Bo pa morda tudi za naše misijonarje, misijonske sodelavce in bralce "Katoliških misijonov" namig: "Z Marijo skoz' življenje!"

Pij XI.

MISIJONSKE OKROŽNICE ZADNJIH PAPEŽEV

V moderni zgodovini Cerkve je Benedikt XV. prvi papež, ki je misijonom posvetil eno svojih okrožnic. Če hočemo dobiti v prejšnjih stoletjih kake podobne smernice Cerkve, se moramo vrniti v 17. stoletje. O teh navodilih iz leta 1659 smo v KM že govorili. Samo kako važnejše mesto bomo danes navedli. Pokazati namreč hočemo, da nimajo prav tisti, ki trdijo, da je Cerkev šele v 20. stoletju prišla do spoznanja, da je na svetu veliko narodnosti, ki jih po drugi svetovni vojni vneta podpira v njih narodno osebnostnih težnjah.

Cerkev je že pred tremi stoletji hotela imeti v misijonih domače duhovnike in, ko bi čas za to prišel, tudi škofe. V navodilu iz leta 1659 stoji: "Z vsemi močmi in na vse načine si prizadevajte, da boste v pokrajinah, kamor smo vas poslali, vzgojili čim več mladih ljudi, ki bodo mogli postati duhovniki. Niti namigniti ne smete tem narodom, še manj jih boste pričevali, naj zapuste svoje šege in navade. Kaj boste prenašali Francijo, Španijo ali Italijo na Japonsko! Ne naših dežel, ampak našo vero jim dajte. In vera ni nasprotna nobenim navadam, naj se nam zdijo še tako tuje, če so le nravno dobre. V človekovem srcu je zapisano, da svojo domovino in domača izročila ljubi bolj kot vse drugo na svetu. In kadar hočemo, da nas zasovražijo, bomo to najhitreje dosegli s kritiziranjem stoletnih navad pri tujih narodih. In če jih hočete nadomestiti s svojimi, kako boste to dosegli? Nikdar ne primerjajte evropskih navad z običaji narodov, med katere vas je Bog poslal. Eno samo pot imate: čimprej se spoprijaznite s tujimi navadami. Kar je dobro, pohvalite. Če česa že ne morete hvaliti, pa vsaj pretirano slabó ne sodite. In kar je očitvidno slabega, boste prej odpravili, če boste z glavo zmajevali ali pa molčali. Tudi molk je zgovoren. Če boste pa morali govoriti, izrabite trenutek, ko boste mogli računati z obilnejšo milostjo. In tako bodo vsaj nekatere slabe stvari kar čez noč izginile.

Papež Pij XII.

Vi ne pripadate nobeni stranki: ne španski, ne francoski, ne turški. Te vrste pričkanja se skrbno varujte! Če vas svetni oblastniki prosijo za svet, se varujte prevelike navdušenosti za nasvetovanje. In če že morate dati kak nasvet, mora ta vedno imeti nek prizvok večnosti."

Te zadnje besede so zelo pomembne. Še v mnogih krščanskih deželah sta Cerkev in država ločeni. In v tem, tako posvetnem ozračju, mora Cerkev spominjati ljudi, da gredo večnosti naproti.

Benedikt XV., prvi misijonski papež v moderni zgodovini Cerkev

Šele po prvi svetovni vojni l. 1919, je Benedikt XV. izdal dokument, ki se more primerjati z navodilom izpred tristo let. Je pa med 1659 in 1919 velika razlika. Kongregacija je izdala navodila le za prve misijonarje pariške družbe za zunanje misijone. Papež je pa pisal vsej Cerkvi. Benedikt XV. se ne obrača le na duhovnike, ampak tudi na vernike, ker so tudi verniki Cerkev.

Papež pravi: "Kristjani so dolžni moliti za misijone. V misijone je treba poslati več misijonarjev. Misijonarje je treba podpirati z denarjem."

Danes po štiridesetih letih se nam to troje zdi samo po sebi umevno. Leta 1919 pa ni bilo.

Pij XI., papež misijonov in Katoliške akcije

Kar je Benedikt XV. začel, je Pij XI. z vso odločnostjo nadaljeval. Kadar ni šlo s prošnjami, je Pij XI. znal ukazati. In če en ukaz ni zalegel, mu je sledil drugi. In tako se je za misijone začela prava pomlad. Pija XI. se je prijelo ime "misijonski papež".

Leta 1926 je Pij XI. poslal svojo misijonsko poslanico vsej Cerkvi. "Rerum Ecclesiae" je prinesla več presenečenj. Med temi je bila proglašenje karmeličanke svete Terezije Deteta Jezusa kot zavetnice vsega misijonskega prizadevanja Cerkve, skupaj s svetim Frančiškom Ksaverijem.

Pij XI. se je obrnil tudi na "prostovoljce" v vrstah Kat. akcije. Prosil jih je, naj se nekateri odločijo za misijonsko delo. "Ne bojte se; tiste, katere boste žrtvovali za misijone, vam bo Odrešenik z vso gotovostjo nadomestil z drugimi."

"Misijonsko delo in Katoliška akcija sta eno in isto, vodi ju isti apostolski duh," je zapisal Pij XI. "Sta dve strani na isti svetinji." Tri stoletja poprej je veliki sveti Vincencij Pavelski navduševal z isto vnemo za "domače" in "zunanje" misijone.

Pij XI. je pripravil zemljo. Dal je krščanskemu svetu misijonsko "injekcijo". Pij XII. bo lahko zidal. In zidal je v skladu s časi, v katerih je vladal Cerkev.

Pij XII. je izdal dve misijonski okrožnici: "Evangelii Praecones" in pa "Fidei Donum".

Pij XII. in nova "ustava" misijonske dejavnosti

Že v božičnem govoru l. 1945 najdemo besede, ki jih bo ponovil Janez XXIII. Za pravo pojmovanje današnjega misijonskega delovanja so zelo pomembne. Papež pravi: "V prejšnjih stoletjih je Cerkev, v kolikor je vidna, razvijala svoje moči predvsem v Evropi. In od tam se je kot mogočna reka bližala drugim deželam. Danes bi pa mogli reči, da je Cerkev izmenjava življenja in moči med vsemi udi skrivnostnega telesa Kristusovega. Veliko dežel na drugih kontinentih je v zadnjih letih pustilo zadaj "misijonsko dobo". Vladajo jim lastni škofje in vsej Cerkvi dajejo duhovne in stvarne dobrine, medtem ko so jih v preteklosti le prejemale."

Papeževe besede so jasne, zlasti še, ker se je ob drugih prilikah na podoben način izražal. Danes, pravi papež, že ni več "dobrotnikov" in "dolžnikov". Danes moramo govoriti o izmenjavi, o sodelovanju. Cerkev prejema, kar je v prejšnjih stoletjih dala, in še mnogo več.

Janez XXIII. blagoslavlja križe za več sto novih misijonarjev.

Tudi Pij XII. prosi katoličane laike, naj pomagajo, tudi z osebno žrtvijo, pri misijonskem delu.

Janez XXIII.

“Princeps Pastorum” je misijonska okrožnica sedanjega papeža. V njej beremo: “Kristjan, ki je ud istega telesa Kristusovega, se ne sme ločiti od ostalih udov in misliti, da je vse opravljeno, ko je za svojo dušo poskrbel. Vsak kristjan mora sodelovati pri naporih za rast in širjenje božjega kraljestva.”

Tisti, ki so toliko dvomili, če je kristjan dolžan sodelovati pri misijonskem delu Cerkve, imajo v teh papeževih besedah kratek in jasen odgovor: Sodelovanje je dolžnost. Seveda je pa način sodelovanja lahko zelo različen.

* * *

Cerkev živi v stoletju misijonov. Tak zaključek moramo napraviti, če prebiramo misijonske okrožnice zadnjih štirih papežev. In ne misijonari samo papež. Sodelovati morajo škofje, duhovniki, verniki...

Stanko Boljka C.M.

STOLETNICA BENGALSKEGA MISIJONA

Stanko Boljka C. M.

Naši slovenski jezuiti, ki že toliko let misijonarijo v Bengaliji, bi nam morali kaj napisati ob tej stoletnici. Ker pa vemo, da so zelo zaposleni, smo se zatekli k drugim virom, čeprav že malo pozno. Prvi jezuiti so se izkrcali v Kalkuti že 28. nov. 1859, torej je bila stoletnica že predlanskim.

Dežela in ljudje

Čeprav zapadna Bengalija ni največja, je pa vendar med najvažnejšimi državami indijske federacije. Meji na Pakistan in obsega spodnji del bogate doline reke Gangesa, ki je za Hindujce sveta.

Glavno mesto Kalkuta je izredno pomembno za vso Indijo. Saj je komaj 200 km oddaljena od indijskega "Porurja", kjer je vsakovrstna industrija v najlepšem razvoju.

Ker je zapadna Bengalija za Indijo tako važna, so se komunisti skušali v njej še posebno dobro organizirati. Ko je osrednja vlada nastopila proti komunistom v državi Kerala, so indijski komunisti začeli z gonjo proti Nehruju. Vlada se pa izzivanj ni ustrašila. In res, komunisti niso nikjer nič dosegli razen v Bengaliji, kjer je v nemirih, ki so jih povzročili, izgubilo življenje 41 oseb.

O Bengaliji bi lahko rekli, da je neke vrste povzetek vse Indije: veleno mesto Kalkuta, industrijska področja in pa podeželje, kjer živi kmečko prebivalstvo.

Kalkuta

Štirimilijonsko mesto živi od pristanišča in industrije. Med industrijami je najvažnejša tekstilna, čeprav proizvajajo še sto in sto drugih stvari: od avtomobilov do otroških igrač. Kalkuta je obljubljen dežela, ki privablja iz vseh koncev Indije tiste, ki bi radi bili "kaj več" in niso zadovoljni s svojim položajem "doma". Je to veleno mesto, kjer so bogastvo in skrajna revščina, nebotičniki in človeka nevredne kolibe blizu skupaj.

Na kalkutskih ulicah morajo dvonadstropni avtobusi, osebni avtomobili in izvoški spoštovati volovske vprege, tricikle in bicikle, pešce in še "svete krave" ki so pa vsak dan redkejše. Če ne moreš sredi tega morja prevoznih in prenosnih sredstev naprej, je najbolje potrpeti, kot povsod na svetu.

Vendar pa v Kalkuti ne smemo jemati v poštev samo tega, kar vidimo na cestah. Pogledati je treba za zidove in zavese. Samo tako se bomo prepričali, da je mesto važno kulturno središče, kjer izhaja 15 dnevnikov in okoli 20 leposlovnih revij.

Kalkuta je drug najvažnejši proizvajalec filmov na svetu. In priznati je treba, da ti filmi ne služijo samo za prikaz čustvenega življenja, ampak so pogosto dobra učna ura za dvig človeške družbe.

Kalkuta je tudi politično središče Bengalije. Sestanki in zborovanja, na katerih ne manjka zastav, zlasti rdečih, so nekaj vsakdanjega. Zaradi njih se včasih ustavi ves promet, kar pa Bengalcev ne vznemirja preveč.

Industrijski predeli

Za moderno Indijo je značilen njen industrijski napredek. Okolica Kalkute nam pove, v kateri smeri se industrija razvija. Okoli Asansola vstajajo mesec za mesecem nove tekstilne tovarne. Pri Durgapursu se posevčajo kemični industriji. Še malo bolj na severu pri Chittarajanu zgrade vsak mesec 20 težkih lokomotiv. Vsi ti kraji nas spominjajo na začetke industrijske dobe v Evropi in Ameriki. Vsi "čudeži", pa tudi znoj in solze spremljajo tudi industrializacijo Indije.

Podeželje

Na bengalski ravnini, kjer je na tisoče in tisoče vasi, živi še 70 odstotkov vsega prebivalstva. Koliko stoletij so ti ljudje za visoko civiliziranimi narodi? Vendar pa ne smemo pretiravati. Tudi tukaj se že srečujemo z električnimi žicami visoke napetosti. Tovarni in osebni avtomobili nas prehitevajo in od časa do časa vidimo kako "zgledno" obdelano posestvo. Zdravstvene ustanove že niso tako redke, vodovodi in namakanje se že udomačujejo. Delo na kmetih preživlja največ Indijcev.

Cerkev v Bengaliji

Bengalija hoče napredovati in napreduje. In pri nje napredku Cerkev ne stoji ob strani. In kakšna je bengalska Cerkev po sto letih misijonskega dela? Po stoletnih naporih kakih tisoč misijonarjev je danes med 27 milijoni prebivalcev 100.000 katoličanov. Vendar pa brž dodajmo važno pojasnilo: kraji, kjer so bengalski misijonarji dosegli največ uspehov, v škofiji Chota Nagpur, danes ne pripadajo zapadni Bengaliji.

Šolstvo

Cerkev je za izobrazbo Bengalcev mnogo napravila. Vsak Indijec, ki ni načelno proti misijonarjem, to prav rad prizna. Po drugi strani pa tudi Cerkev priznava, da so ji indijske šolske oblasti šle vedno na roko. Jezuiti, salezijanci, irski šolski bratje in redovnice vodijo danes v Bengaliji okrog 20 kolegijev, 4 industrijske šole in 3 fakultete. Števila ljudskih šol niti ne omenjamo, čeprav jih je veliko in so v veliko pomoč misijonarjem.

Koliko inženirjev, zdravnikov, trgovcev, je šlo skozi misijonske šole! In kar je poglobitveno: ponosni so na to in skušajo dati isto vzgojo svojim otrokom. Kot povsod je tudi v tem vprašanju nekaj sence: večina gojencev v najboljših letih kolegija prihaja iz bogatih mestnih družin, dočim pa srednji stan in še manj podeželje skoraj nimata zastopnikov. In tako so tudi misijonske šole, čeprav nehote, vzrok, da je razlika med družabnimi sloji prevelika.

Kaj pa oni, ki vodijo "javno mnenje"? Mislimo na časnikarje, pisatelje, politike, "javne" delavce. Kaj je Cerkev dosegla z njimi? Prav malo.

Trije jezuitski duhovniki so se zavedli, da se je za te ljudi treba še posebej zanimati. Pred več kot tridesetimi leti so začeli izdajati revijo "The Light of the East", ki naj bi prikazovala Kristusov nauk indijskim izobražencem. Res, kako spraviti v sklad indijska izročila, zlasti verska, s Kri-

stusovim naukom? Vsi, ki poznajo revijo, so nad njo navdušeni. Eno samo napako ima: 25 let prepozno je začela izhajati.

Pred desetimi leti so se pa jezuiti odločili še za drugo pot. Z mislijo pri svetem Pavlu, ki je vsem hotel postati vse, sta se dva duhovnika naselila v popolnoma bengalskem okolju v južnem delu Kalkute. Tam sta začela zbirati izobražence, ki bi radi govorili s Kristusovimi služabniki in našli nova pota za moderno Indijo.

Predmestna beda

Eni gredo k učenim, voditeljskim slojem, drugi pa k revežem, ki jih je v Bengaliji mnogo in zlasti še v kalkutskih predmestjih.

Mati Terezija s svojimi "misijonarkami ljubezni" je najbolj poznana. Je to "močna" žena, rojena na Balkanu, ki je ustanovila redovno družbo, ki je v veliko pomoč misijonskemu delu. Saj tisti ki je lačen, veliko lažje razume Kristusovo besedo o "Kruhu življenja", kadar mu misijonar ponudi kos kruha, da si uteši lakoto.

Prilagojevanje se je začelo malo pozno

Cerkev se prilagoduje tako glede vodilnih kast kot tudi glede revežev. Stik mora biti čim tesnejši. Vendar pa zaželenih uspehov še ni bilo. Na prste ene roke lahko seštejete Hindujce iz višjih kast, ki se v teku enega leta odločijo za Kristusa. Ne smemo obsojati tistih, ki vedo, da bi morali napraviti odločilni korak, a si ga ne upajo. Če sprejmejo sveti krst, bo njihovo življenje popolnoma drugačno ne samo pod verskim vidikom, ampak tudi družbenim. Morda jih bodo sorodniki za vselej izločili iz svoje srede in jih smatrali za "mrtve med živimi".

Kar nam vedno ostane, je pa zaupanje. Bengalija z vso Indijo napreduje in pri napredku je navzoča tudi Cerkev.

Stoletnica

Pet jezuitov je igralo najvidnejše vloge v stoletnem bengalskem misijonu. Ustanovitelj je Henrik Depelchin, ki je ostal v Indiji, kamor je prišel iz Afrike, 32 let. Znal je ravnati z ljudmi in okoliščinami in zgradil temelje misijonu. Delo sta nadaljevala o. Grosjean in msgr. Pavel Goethals. Msgr. Goethals je bil nadškof v Kalkuti, kjer je živel od 1877 do 1901. Njegova ljubezen do bližnjega je bila nekaj izrednega. Ko je umrl, je "Indian Daily News" zapisal: "Msgr. Goethalsa smo zelo ljubili v deželi, kjer smatramo ljubezen za prvo krepost."

Goethalsov naslednik je bil Msgr. Brice Meuleman, ki se je v Indiji tako zvil, da jo je smatral za svojo pravo domovino. V zadnjih letih življenja je imel za pomočnika Msgr. Ferdinanda Perier-a, ki je o sebi trdil, da je škof, ki je "ostal na cesti". L. 1927 je namreč sveta stolica vzela kalkutski nadškofiji cvetočo krščansko občino v Chota Nagpur in jo združila s škofijo v Ranchi. Msgr. Perier je "izgubil" 260.000 katoličanov in ostal s 35.000...

Za temi petimi velikimi jezuiti, je šla pa vojska 1086 misijonarjev, med njimi skoraj 800 Belgijcev in tudi nekaj Slovencev.

Danes je Kalkuta znova na prelomnici. Nadškof pomočnik s pravico nasledstva je Indijec.

Iz leta v leto

Preidimo k nekaterim podrobnostim tega stoletnega boja za Kristusa.

Henrik Depelchin je 28. nov. 1859 pripeljal prve štiri jezuite v Kalkuto. Danes, po sto letih se srečamo na misijonski zemlji Zapadne Bengalije s tremi indijskimi škofi: msgr. Nikolaj Kusur je od leta 1951 nadškof v Ranchi; Stanislav Tigga je od 1956 škof v Raigarh Amb'kapur, in Vivian Dyer je od leta 1958 pomočnik z nasledstveno pravico kalkutskega nadškofa. Z enim samim stavkom smo obsegli vso bogato žetev: po sto letih dela, prvi trije škofje. Misijonarji sami, kot tudi mi, bi želeli več, mnogo več, in v prejšnjih odstavkih nismo skrivali "razočaranja". Vendar je bila milost rodovitna.

Že januarja 1860 so jezuiti odprli kolegij sv. Frančiška Ksaverija v Kalkuti. Začetki so bili tako mučni, da so se večkrat spraševali, če ne bi bilo bolje delo opustiti. Čez štiri leta je pa učni zavod začel rasti. Leta 1871 je imel že 500 učencev.

L. 1864 je sveta stolica izročila bengalski apostolski vikarijat belgijski provinci Družbe Jezusove. Vsega skupaj je bilo takrat v vikarijatu 14 jezuitov in 8 škofijskih duhovnikov.

Že l. 1867 so jezuiti začeli misijonariti tudi v podeželju. Istega leta so odprli tudi novicijate za Indijce v Serampore.

L. 1885 je bilo že 19.000 katoličanov. Tega leta sta prišli pomagat dve ženski redovni družbi: hčere svetega Križa in pa male sestre ubogih. Jezuitov je 90. V Kalkuti imajo kolegij in 5 župnij, izven mesta pa 16. Vedno mislijo na domač naraščaj. Novicijate se je iz Serampore preselil v Hazaribagh, študijsko hišo so pa odprli v Asansolu. Napredek je očividен. Dva odlična redovnika vodita vse delo: kot škof Pavel Goethals od leta 1878, kot redovni predstojnik pa od l. 1880 pater Silverij Grosjean.

V drugi polovici prvih petdeset let bengalskega misijona moramo omeniti "čudež" v Chota Nagpur: 200.000 Bengalcev je vstopilo v Cerkev.

Konstancij Lievens

Junak te dobe je bil o. Konstancij Lievens, čeprav je njegovo misijonsko delo trajalo le 7 let (1885-1892). Ko je Lievens prišel v Chota Nagpur, je videl, da so bili skoraj vsi kmetje zadolženi. Na noben način se niso mogli rešiti oderuhov. Preštudiral je indijske zakonske odredbe glede posojil in obresti. Videl je, da bi si kmetje lahko pomagali. Klical jih je na misijonsko postajo in jim govoril o pravicah, ki so jih imeli in o načinu, kako naj se branijo pred sodišči. Hitro je postal znan in slaven in množice so se prijavljale za krst. Ko je Lievens prišel v Chota Nagpur, je našel 60 katoličanov. Naslednje leto jih je bilo že 3.000; ko je odhajal, bolan na smrt, pa 85.000. Po sedemletnem delu že ni mogel več naprej. Vrnil se je domov, kjer je takoj po prihodu umrl 37 let star. O p. Lievensu je bilo napisanih več knjig.

Za središče Chota Nagpurskega misijona so misijonarji določili mesto Ranchi. Odprli so kolegij, ustanovili apostolsko šolo in sezidali lepo stolno cerkev. L. 1897 je pa ustanovno leto domače ženske redovne družve hčera svete Ane. Šest let pozneje so uršulinke prišle učiti v dekliško šolo.

Važna letnica

L. 1902 je prišel na obisk v Bengalijo belgijski jezuitski provincialni predstojnik o. de Vos. Ukazal je, naj misijonarji ustanove toliko ljudskih šol, da se bodo mogli vpisati vsaj vsi krščanski otroci. Na vseh važnejših misijonskih postajah so morali pa ustanoviti tudi srednje šole. Poučevanje v ljudskih šolah so prevzeli katehisti in redovnice.

Ljudske šole so bile kaj preproste: tabla, kreda, nekaj merilnih naprav in pa palica, s katero so učitelji kazali pisane besede, ali pa grozili nemirnežem. Učenci so pisali na pesek ali pa na glinaste tablice. V šole pa niso hodili samo otroci, ampak tudi veliko odraslih.

Misijonarji so morali nadzirati delo, skrbeti za vzdrževanje učiteljev in v srednjih šolah tudi osebno poučevati. Med srednješolskimi kolegiji je bil med najbolj znanimi oni v Darjeelingu, ki je pa obstajal že pred prihodom p. de Vosa. Kolikokrat so že Katoliški misijoni natisnili ime Darjeeling! Zato bomo pa o tej ustanovi drugod kaj več povedali.

Dvajseto stoletje

Industrija!izacija je vplivala na življenje naroda. Danes je svetovno znana "Tata Steel and Iron Company", ki proizvede vsako leto 1.200.000 ton jekla. To jeklo je služilo za tanke v drugi svetovni vojni.

L. 1928 se je morala tudi Cerkev odločiti za reorganizacijo svoje uprave v Bengaliji. Kalkutski nadškof je imel oblast nad 300.000 katoličani, kar se je sveti stolici zdelo preveč. Začela je deliti. Kalkuta je ostala z večino prebivalstva, nova škofija v Ranchi pa z večino katoličanov.

Ker belgijski jezuiti že niso zmagovali tolikega dela, so na vse konce sveta prosili pomoči. Že l. 1924 so se priglasili sobratje iz Malte in Sicilije. Naslednje leto so prišli salezijanci in tudi slovenski in hrvaški jezuiti.

Po drugi svetovni vojni so kanadski jezuiti prevzeli okrožje Darjeelingu. L. 1947 so se pridružili še jezuiti iz Združenih držav. L. 1949 je sveta stolica izročila očetom božje besede škofijo Gangpur. Ustanovljena je bila ta škofija na ozemlju, ki je dotlej pripadalo Kalkuti in Ranchiju. L. 1950 začnejo sodelovati še avstralski jezuiti. Tudi njim je bil odmerjen delokrog v škofiji Ranchi. L. 1952 je škofija Ranchi znova razdeljena. Za škofa v Ranchi je imenovan domačin.

Današnji položaj

Danes je položaj v treh jezuitskih škofijah naslednji:

Kalkuta:

Prebivalstvo	30.000.000
katoličani	101.893
katehumeni	1.325
škofijski duhovniki	23
jezuiti	253

drugi duhovniki	13
bratje	287
redovnice	513
šole	342
učenci	32.275
župnije in misijonske postaje	53
ustanove v pomoč revnim	65

Ranchi :

Prebivalstvo	6.620.000
katoličani	251.735
katehumeni	6.650
škofijski duhovniki	60
jezuiti	305
drugi duhovniki	—
bratje	12
redovnice	207
šole	712
učenci	47.962
župnije in misijonske postaje	47
karitativne ustanove	33

Škofija Raigarh Ambikapur

Prebivalstvo	1.783.000
katoličani	83.675
katehumeni	8.616
škofijski duhovniki	14
jezuiti	27
drugi duhovniki	6
bratje	9
redovnice	23
šole	132
učenci	8.340
župnije in misijonske postaje	22
karitativne ustanove	19

Jezuitska kalkutska viceprovinca je pa razdeljena v 8 okrožij:

1. Darjeeling z 2 kolegijema v Darjeelingu in 2 v Kurseongu. Jezuitski bogoslovci imajo svoje bogoslovje v Kurseongu (108 bogoslovcev), v Sonada so pa salezijanci s 65 bogoslovci. Župnij je v tem okrožju 6.

2. Purnea: 4 župnije.

3. Santal Parganas: 7 župnij in 3 kolegiji.

4. Asansol: 1 župnija in 3 kolegiji.

5. Jugozapad: 3 župnije in 1 kolegij.

6. Severno od Kalkute: 5 župnij, 1 kolegij in 1 salezijanska tehnična šola.

7. Južno od Kalkute: 5 župnij, 1 kolegij in 1 tehnična šola.

9. Kalkuta mesto: 11 župnij, dve redovni skupnosti (jezuitski rezidenci), 2 univerzitetna kolegija in 6 visokih šol (high schools).

BLAŽEK IN NEŽICA V BENGALSKI NEDELJSKI ŠOLI

Piše bengalski misijonar
o. Lojze Demšar S. J.

Še sanjalo se mi ni pred 43 leti, ko sem bral Slomškovo knjigo o nedeljski šoli, da bom nekoč tudi sam vodil tako šolo, samo veliko večjo kot pa ona, v katero sta hodila Blažek in Nežica.

Ko sem postal upravitelj velikega zavoda v Kalkuti, pred desetimi leti, mi je moj prednik rekel: Prevzeli boste moje delo, pa tudi mojo nedeljsko šolo. Začnete lahko takoj prihodnjo nedeljo...

Imel sem nekaj pojma, kaj pomeni ta nedeljska šola, ali da bo toliko dela, si pa le nisem mislil, in da bo obenem tudi toliko sreče med mladino.

Prišla je nedelja, bral sem zgodnjo mašo, da bom pozneje prost za nedeljsko šolo. Maša ob sedmih je končana in počasi se začno otroci zbirati na stopnicah velikega vhoda pred zavodom. Deklica pripelje svojega malega bratca, fantek svojo sestrico. Od pet let pa tja do petnajst je doba nedeljske šole; nekatera dekleta so še starejša; no, fantje morajo "končati šolo", ko so stari 12 let... Nedeljsko šolo je ustanovil goreči belgijski misijonar p. Aমেয়ে (izg. Amej). Videl je, kako se katoliški otroci potepajo po mestu, brez verskega pouka, ker takrat so vsi večinoma skrbeli le za angleško govorečo skupino, a kdo se bo brigal za priseljene Indijce iz Južne Indije... Saj nikdo ne zna njih jezika... Naj se nauče angleščine, pa bo dobro... Južni Indijci so bili kuharji hišni služabniki, vrtnarji, postrežniki v hotelih, a žene so bile "áje", domače služkinje, ki pazijo na otroke in postanejo kar del družine, v kateri živijo. Za njih otroke ni bilo šol, saj ti niso imeli nobene bodočnosti. Če kuhar zna p'sati ali ne, glavno

je, da dobro kuha... Če "ája" ne zna ne pisati ne brati, kaj za to..., naj pazi na moje otroke! In tako so se otroci potepali po cestah in marsikateri je našel pot v kaznilnico, in dekleta so se izgubila po zakotnih ulicah, izgubila dušo in telo. P. Ameye je vse to videl, in srce ga je bolelo, tuhtal je in tuhtal, končno se je odločil da bo zbral vse te otroke, ki se podijo po ulicah in jih v nedeljo peljal k sveti maši v naš kolegij; po maši bodo otroci dobili čaja in kos kruha, pa še celo uro verouka, da se tako naučijo verskih resnic, in obenem navadijo, da vsako nedeljo pridejo k maši.

Najprej jih je bilo dvajset, pozneje štirideset: Tamilci, Telugu, hindi govoreči, in seveda domači Bengalci! Ko sem jaz prevzel nedeljsko šolo, jih je bilo 350, ki so redno prihajali k sveti maši in verouku...

V majhnih skupinah prihajajo živahni Tamilci, zgovorni Telugu, poskočna hindi govoreča dekleta in seveda navihani Bengalci tudi ne smejo manjkati. Pridejo domače sestre sv. Ane, jih uredijo v vrsto in po dva in dva stopajo v cerkev na svoja mesta. Mali ne morejo poklekniti, ker bi izginili pod klopmi. zato pa stojijo na sedežih. Začne se jutranja molitev. Bog se vas usmili, angelci božji, če morete razumeti, kaj molijo ti navihančki. Vsak misli, da je njegov angel varuh gluh, pa poskušajo na vsak način povedati s polnim grlom, da sedaj molijo... Molitve v štirih jezikih se dvigajo pred božji prestol in božji angelci se kar tepejo po poti, kdo bo prej prispel pred božji prestol, ker njih varovančki tako hitijo z molitvijo...

Spovednice so oblegane. V par minutah sem poslušal spovedi v bengalščini, hindi jeziku in še kakšen Tamilček pove svoje "težke" grehe v svojem materinskem jeziku...

Duhovnik pristopi k oltarju, začne se sveta maša. Najprej zapojejo bengalska dekleta; spremlja jih sestra na harmoniju, na katerem z levo roko goni meh, z desno pa igra... Harmonij je tako majhen, da ga "muzikanti" večkrat lahko kar na ramo obesijo in gredo od vasi do vasi, pa muzicirajo kar po poti...

Evangelij. Postavna učiteljica stopi na stol pri obhajilni mizi, da jo vsak lahko vidi in bere evangelij v hindi jeziku, ki ga večinoma vsi otroci razumejo. Pridiga je tudi v hindi jeziku, ki je nekako vsenarodni jezik v Indiji. Sam sem skušal pridigati v bengalščini, pa sem hitro uvidel, da razumejo le Bengalci, drugi pa popolnoma nič. in sem prenehal.

Tamilci so sedaj na vrsti in po pridigi zapojejo iz polnih grl, da se kar cerkev trese... Stara, goreča učiteljica Matilda jim dirigira.

Po darovanju so na vrsti Telugu otroci. Pojejo, da Bog se usmili, in nebeški angelci, če imajo kaj posluha, morajo zbežati v nebesa. Telugu učiteljica zapoje svoj solo, ki je večkrat tako "fovš", da me kar ušesa bolijo, a ona neustrašeno vodi do konca. Otroci skušajo po svojih močeh, da ji pomagajo, a edino njen glas se lahko razloči. Ima dobro voljo, in to je glavno. Ta Telugu učiteljica je prava svetnica; bila je v samostanu, pa je morala zapustiti tišino radi bolezní. Zato se je potem posvetila zapuščenim Telugu v velemestu. Koliko razprtih družin je zopet zedinila, če ni šlo drugače, je kar s palico nabunkala moža, da je spet vzel ženo k sebi. Večinoma so potem take družine živele v slogi in ljubezni do smrti.

Pobirala je po ulicah zapuščene sirote in jih sama vzgajala. Ima dnevno šolo za 200 Tamil in Telugu otrok, kjer se otroci uče pisanja in branja, molitev in dobrega krščanskega življenja. Imenujejo jo "ama Tereza" (mati Terezija), ker skrbi zanje, kot rodna mati ne bi mogla, in to že celih trideset let. Koliko hvaležnih duš jo bo čakalo pri nebeških vratih, ker jim je pomagala v nebesa...

Po povzdigovanju otroci zapojejo v hindi jeziku. Njih napevi so otožni, a zelo melodični. Kar cela cerkev pristopi k svetemu obhajilu. Nato zapojejo v hindi jeziku ono silno lepo pesem Jisu mere dilme aja, Jezus je prišel v moje srce. Kadarkoli jo slišim, se mi srce topi od miline...

Maša je končana, in Bengalčki jo prvi pobrišejo iz cerkve. Menda so najbolj lačni... Za njimi počasi stopajo hindi govoreči otroci in nazadnje še Tamilci. Za Telugu je pa maša prekratka, imajo še toliko za moliti... Njih učiteljica mi je rekla: "Oče, v naših krajih maša traja vsaj pol-druugo uro, in pridiga mora biti eno uro dolga, drugače sploh pridiga ni... Tukaj duhovnik napravi križ, spregovori par besed in je že "Totasthu" — amen..."

Kam pa sedaj? V veliko telovadnico, kjer jih že čaka čašica toplega čaja in hlebček kruha. Zopet se lepo zvrstijo po jezičnih skupinah in molijo v štirih jezikih hkrati; potem pa hitro malo toplega za želodček.

Čaj je pospravljen. Sedaj se razdelijo po šolskih razredih v našem zivodu, vsaka jezikovna skupina v en razred, in začne se verouk. Učijo se molitvic, petja in učiteljice in sestre jim tolmačijo sveto pismo in katekizem... celo uro... Ob enajstih, ko je vse končano, se zopet razkropijo po mestu v majhnih skupinah, vsak na svoj dom, eden v razkošno hišo, kjer mu je mati kuharica, drugi v zakatno kolibico, kjer mamica stanuje še s štirimi otroci pod košatim drevesom, ki tvori streho in zidove hiše... Tretji zopet gre k Tereziji, kjer stanuje okoli 30 otrok, večinoma najbolj revnih slojev. In drugo nedeljo zopet k maši in verouku pa na čašico čaja in hlebček kruha. Tako se priučijo, da redno vsako nedeljo prihajajo k maši, in ko dorastejo, nadaljujejo tako.

Osem let sem vodil to nedeljsko šolo, osem let sem bil srečen med mladino. Toliko dobrega je mogoče storiti za otroke in tudi za njihove starše. Koliko deklet smo rešili in koliko fantov je postalo delavnih mož, da so lahko skrbeli za svojo družino.

Božičnica

Toda enkrat na leto sem se praskal za ušesi. To je bilo pred Božičem. Moral bom dati darove vsem, ki so redno prihajali v nedeljsko šolo!

Dva meseca prej sem začel pisati svojim prijateljem širom Indije, in pred Božičem sem imel zbranih okoli 600 rupij, kar predstavlja v ameriškanski valuti 150 dolarjev. 400 mladih glav je željno pričakovalo, kaj bodo dobili za Božič; ali bo lepa obleka, ali bodo sladkorčki, igračka za najmlajše, velika stenska slika Srca Jezusovega in Marijinega, pisana kapa; živobarvna kikeljca, zlatoobrobljen molitvenik; ponoči so v sanjah videli celo konjička, ki na repu piska, pa papirnate punčke, ki migajo z očmi, psička iz plastike, ki cvili, ko ga stisneš...

V enem izmed razredov nedeljske šole v Kalkuti.

Dal sem denar našim učiteljem in učiteljicam, pa so šli na bazar ali trg, kjer prodajajo take stvari na debelo, ne manj kot sto kosov skupaj. Moja soba je bila polna, da sem se komaj mogel premikati v njej. V enem kotu je bil velik zavojev toplih odej, v drugem zopet cela gora igračk, v tretjem zopet 50 parov sarijev za naše Marijine družbenice nedeljske šole in za učitelje ter učiteljice; topla volnena jopica za stare može, ki pomagajo deliti čaj v nedeljo; lepa duhovna knjiga za člane društva sv. Vincencija, ki nadzorujejo delitev čaja in kličejo imena v razredih; dolg črn rožni venec za naše sestre, ki tako pridno učijo otroke za prvo sveto obhajilo...

Neko popoldne so prišli vsi učitelji in učiteljice, pa smo vse lepo zavili v majhne zavojčke, na katere smo zapisali imena otrok, ki jih bodo dobili, drugače bo zmešnjava. Do trde noči smo delali, da smo mogli pripraviti 450 paketov.

Sveti večer je minil, polnočna sveta maša se je darovala na našem velikem igrišču, ki je bilo spremenjeno v ogromno pokrito cerkev. 4000 ljudi ki bi ne mogli v nobeno kalkutsko cerkev, ker so bile premajhne za ta dan, je pobožno prisostvovalo polnočnici. Mogočno je odmevala beseda pridigarja po zvočniku skozi temne ulice vlemesta. Naj tudi v vlemestno temo in mrak prodre svetloba božje besede, naj tudi po teh ulicah in zakotnih potih enkrat zadoni pesem angelov "Slava Bogu na višavah...". Kdaj bo

to? Le Ti veš, ki skrbiš za misijone, le Ti veš, ki odrejš tek svetovnim dogodkom!

Po maši so se ljudje zgrnili k obhajilni mizi, da poljubijo nožice novorojenega božjega Deteta, ker je tukaj taka navada. Ura je bila dve, ko so se usuli skozi široka vrata na ulico. Iz betlehemskega hlevčka so šli zopet domov; nekateri v lepe hiše, tople in razsvetljene; drugi v zakotne bajte, kjer jih čakata beda in siromaštvo. Vsi so pa nosili s seboj Jezusa, ki jim je vse in ki jih bo nekoč čakal pri nebeških jaslicah...

Ob petih sem zopet odprl cerkvena vrata. Cela vrsta ljudi je že čakala. Spovednice so bile takoj obkoljene, štirje duhovniki so delili božični mir trpečim srcem. Koliko izgubljenih ovc je zopet prišlo k Dobremu pastirju; koliko duš, ki so zašle, je zopet našlo pot domov k Jezusu. Maše so se vrstile, in vrsta za vrsto se je bližala k obhajilni mizi. Dva duhovnika sta skoraj nepretrgano delila božji kruh tem lačnim srcem, lačnim miru in božjega usmiljenja.

V cerkvenem zvoniku je udarila ura osem. Da ste jih videli moje junake iz nedeljske šole! Oblečeni v najlepšo obleko. (seveda kateri so jo imeli), večinoma so v zakrpanih oblekah, ki jih je mamica lepo belo oprala in zašila. Moško so korakali v cerkev, k spovednici, da pripravijo lepe jaslice Jezuščku. Cerkev je bila polna tega drobiža. Starejši so pripeljali s seboj svoje male bratce in sestrice. To je bil drendaj v cerkvi... vendar se je maša srečno končala. Kot čebele iz panja so se usuli iz cerkve. Celu Telugu-Terezija je bila sedaj bolj hitra, ni ji dalo celo uro moliti, ker so bili otroci preveč nemirni; tudi ona je peljala svojo čredo takoj za drugimi. Kakšen živčav je bil v stari telovadnici, kjer so pili čaj in jedli sladki kruhek!

Sedaj hitro v razrede; pripravili so lepe vence, da me bodo z njimi "okinčali", in šel sem iz razreda v razred. Najprej lepa pozdravna pesem, navadno precej dolga, v njih domačem jeziku, potem mi je najmlajša deklica dala na vrat košat venec spleten iz rož, in vsi so veselo zaploskali in zaklicali: Joy (džoj — "zmaga"). Kot kakšen Budha sem sedel na prestolu sredi sobe. Privlekli so velike košare, kjer so se skrivali darovi, lepo zakriti s širokim sarijem. Odgrnili so jih. Oči so se kar zapičile v košare, kjer je vsak videl svoj delež. Ime za imenom je klical sivolasi gospod Lander, član društva svetega Vincencija, in drug za drugim so prihajali ter prejemale iz mojih rok zavojček, ki si ga niso upali odpreti, dokler ne bo vse končano. Pa jih "firbec" ni zdržal. Šumel je beli papir, ko so odpirali zavojčke. Oči so se širile in ustnice zaokrožile v nasmeh: "To je bilo tisto, česar sem si najbolj želela! Tako lepe lasne zaponke še nisem videla v življenju, in sedaj je moja." Takoj z njo v lase! Pa so se med seboj občudovale, katera je lepša... Učiteljice so dobile lepe sarije, in hvaležno so mi poljubile roko in se zahvaljevale. Vsak je nekaj dobil, tudi najmlajši, ki še niso prihajali v nedeljsko šolo. Zakaj bi samo oni odhajali praznih rok in žalostnih src! Vsaj nekaj sladkorčkov so dobili in dve pomaranči.

Tako se je vrstil razred za razredom, pesem, venci, darovi, veseli klici in hvaležni pogledi... In ko je bilo vse končano so vihteli svoje pakete v roki in hiteli domov pokazat svoja darileca mamici in atku in deliti sladkarije s svojimi mlajšimi bratci in sestricami. In voditelj nedeljske šole

Še drug prizor iz bengalske nedeljske šole.

se je oddahnil, rekel iz srca: "Deo gratias", končano je za leto dni, in odšel v mesto v samostan sester sv. Pavla in tam ob dvanajstih začel svoje tri božične maše...

Prvo sveto obhajilo

Že v juniju so sestre začele pripravljati otroke za prvo sveto obhajilo, ki bo šele konec novembra, na isto nedeljo kot je procesija svetega Rešnjega Telesa v Kalkuti. Nedeljo za nedeljo si lahko videl majhne skupine na vseh koncih in kotih šolskega hodnika: deset tu, deset tam, zopet pet v drugem kotu, s sestro ali učiteljico v sredi, kjer so se učili molitve in skušali doumeti, koga bodo prejeli v belem kruhku pri svetem obhajilu. Ne samo v šoli, ampak tudi doma so jih starejši bratci in sestriče učili, mamica je pa medtem razmišljala, kako jim bo pripravila novo belo oblekco. Fantičkom bele hlače in suknjič, deklicam bela krila in bel venec na glavo. Kdo mi bo posodil oblekco, kdo venec? Celo sosesko je obšla in končno le zbrala "balo" za prvo sveto obhajilo. A sedaj je prišlo glavno: izpit pri patru, ki je strog. Vse molitve je moral kandidat dobro znati in odgovoriti na vprašanja. Patrova strogost je bila morda večja kot tistega župnika v Fátimi, pri katerem je padel pri izpitu Francisco, ker se mu je zataknilo pri Veri, in rekel "...sedi na desnici Boga Očeta Vsemogočnega, ki je

ustvaril nebo in zemljo..." namesto "...ki sedi na desnici Boga Očeta Vsemogočnega, odondod bo prišel soditi žive in mrtve..." Kdo izmed nas se ni stokrat zmotil, pa le nismo padli pri izpitu. Tudi v naši bengalščini je ista stvar; besede tečejo kot v slovenščini: "...sedi na desnici Boga Očeta vsemogočnega, odondod... (ali pa "Stvarnika nebes in zemlje...")."

Nekateri so se tako ustrašili, da še ziniti niso mogli, in tu je prišla na pomoč sestra. Prav po domače ga je vprašala, in dobil je poguma in odgovori so tekli kot namazani...

Nekateri otroci so bili tako revni, da so komaj imeli malo obleke, da se pokrijejo in ne zmrzujejo v mrazu; pa je pater poskrbel, da so tudi ti imeli novo belo oblekco za svoj Veliki dan.

Prišla je tista tako težko pričakovana nedelja. Kdo se ne spominja dneva svojega prvega svetega obhajila! Jaz sem ga prejel pred 44 leti, pa mi je še tako živo pred očmi, kot da bi bilo včeraj, kako smo šli v cerkev, dečki s šopki na prsih in debelo svečo v roki deklice z belimi krili. Prvič je prišel Jezus v naša srca. Kako smo prosili za vse drage žive in mrtve. Potem pa kava na župnijskem vrtu, in s kavo smo dobili debelo štruco dobrega kruha in še lepo podobo, ki smo jo dali doma v okvir in obesili na steno nad svojo posteljo.

Od vseh strani velemesta so prihajali, lepo belo oblečeni in se zbrali v šolskem razredu blizu naše kapele. "Finishing touch" kot bi rekli Angleži, popravi krono, očisti suknjič, spni široko krilce, da lepo stoji ob životku. Postavili so se v vrsto, prižgali sveče, prišel je duhovnik in jih blagoslovil, nato so pa počasi odkorakali v cerkev pojoč Magnifikat. Starši so jih že čakali v cerkvi. Božji prijatelj jih je čakal v tabernaklju, svoje male bratce in sestrice iz velemesta, iz zakotnih ulic in visokih nebotičnikov. Vsi so Njegovi. S kakšno ljubeznijo so ga sprejemali v svoja srčeca, s kakšno pobožnostjo so ga prosili za blagoslov za svoje drage, pa tudi za svoje dobrotnike morebiti tam daleč za morjem, ki so jim omogočili novo oblekco za ta dan, in še dobro malico. Po maši so obnovili krstno obljubo in obljubili zvestobo Kristusu kralju.

Končano je, in sedaj lepo v vrsti odhajajo iz cerkve. A kaj je to? Pri vratih jih čakajo njih mamice, vsaka z vencem v eni in čašo toplega mleka v drugi roki. Pognal sem jih ven, nobene komedije v cerkvi! V Južni Indiji imajo navado, da morajo otroci po prvem svetem obhajilu popiti čašo toplega mleka in obenem morajo dobiti venec okoli vratu. Tako okinčani gredo domov, prej pa še v obednico, kjer jih čaka skodelica toplega čaja in sladki kruhek. S kakšnim veseljem planejo po kruhku, saj je bila maša dolga in želodec se že jezi. Srečni jim strežejo učitelji in učiteljice ter sestre, saj so jih one pripravile za ta veliki dan, ki ga otroci ne bodo pozabili.

In seveda na koncu fotografiranje. Kako moško so se držali in skrbeli, da bodo ja vsi prišli na sliko. Ni bila lahka stvar urediti šestdeset malih vrabčkov, ki kar niso mogli mirovati.

Ena, dve, triii, in pritisnil sem na aparat. "Klik" je reklo, ujel sem jih vse... pa so se razkropili vsak na svojo stran z Jezusom v srcu. Bog vas obvaruj!

KATOLIŠKI MISIJONI NA JAPONSKEM

IN NJIHOVO RAZMERJE DO JAPONSKIH VERSTEV

I.

USTANOVITEV JAPONSKIH MISIJONOV (1549-1570) IN PRVO SREČANJE Z JAPONSKIMI VERSTVI

a) Francišek Ksaverij (1549-1551)

Konec decembra l. 1547 je Francišek na povratku z Molukov v Indijo spoznal prvega Japonca. Portugalski kapitan Jorge Alvares mu je namreč predstavil nekega begunca iz Kagošime, samuraja, z imenom Anjiro. Pri-povedovanje obeh mož je misijonarju odkrilo nov svet in sklenil je, da se odpravi vanj.

V Binkoštih l. 1548 so bili prvi trije Japonci krščeni. To so bili: Anjiro, njegov služabnik Janez in nekdanji suženj Anton. S temi, z o. Cosmo de Torres, br. Juanom Fernándezom in dvema služabnikoma je Francišek prispel 15. avgusta l. 1549 v Kagošimo. Njegov načrt je bil, najprej pridobiti cesarja, nato višja učilišča (budistične samostane). Kmalu je nastala v Kagošimi prva občina vernikov. Japonci so na svetnika napravili najboljši vtis. Poleti l. 1550 je prispel v prestolnico Mijako, a ni dosegel, da bi ga sprejel cesar ali da bi ga pustili v višja učilišča. Spoznal je, da je bil njegov načrt zgrešen: revno oblečen in brez darov ni mogel dobiti vpliva. Zato je prišel aprila 1551 v Jamaguči kot odposlanec indijskega podkralja z darovi. Izprosil si je svobodo za razglašanje vere. Z neutrudnim delom je ustvaril občino z nad 500 krščeni. Prepustil jo je Cosmu de Torres, sam pa odpotoval v Bungo, kamor ga je povabil tam-močni vladar in kamor je prišla portugalska ladja. Ni pa pripeljala nobenega misijonarja ne pisma. Zato se je Francišek odločil — bil je pred-stojnik vsega indijskega misijona —, da se odpelje v Indijo in kasneje vrne z novimi misijonarji. Tam pa je dozorel nov načrt: da najprej začne kitajski misijon, saj je Japonska od Kitajcev sprejela budizem in konfuci-janstvo in razne kulturne pridobitve. Tako bi novi kitajski misijon služil tudi japonskemu. Vendar neugnani misijonar ni več stopil na Kitajsko. Na poti tja je 3. decembra 1552 zapuščen umrl na otoku Sancian.

Kljub temu, da je Francišek Ksaverij utegnil posvetiti delu na Japon-skem le dve leti, je prvi ustanovitelj japonskega misijona. Zapustil je tam 5 krščanskih občin; v Indiji je tako goreče navduševal za japonski misijon, da je ta poslej ostal v ospredju misijonskih prizadevanj. Poleg tega je njegova izredna osebnost po Japonskem napravila tako mogočen vtis, da je ostal živ stoletje in več.

Od japonskih verstev je Francišek prišel v stik le z budizmom. Prve pojme o njem mu je posredoval Anjiro, prej pripadnik budistične sekte Šingon. Zato je Francišek brez predsodkov občeval z bonci. Posebej se je v Kagošimi zblížal z Ninkitom, predstojnikom samostana. Še bolj živahni so bili stiki z bonci v Jamaguči. Francišek je tja prinesel že temeljne krščanske nauke v japonskem jeziku. Radovedneži so ga z vprašanji ob-legali dan in noč. Začudilo ga je, da so se pripadniki sekte Šingon tako

izredno prijazno vedli do njega in celo trdili, da med njihovim in njegovim naukom ni razlike. Končno je spoznal, da je bil vmes nesporazum. Pojem Boga je Frančišek po Anjirovih podatkih poimenoval "Dainiči". Novi izpreobrnjenjenci so mu povedali, da Dainiči sekte Šingon sploh ni oseben Bog, da pomeni prasnov vseh stvari in ima povrh še spolzek pomen. Poslej je Frančišek uporabljal latinsko besedo Deus, kar so za njim povzeli drugi misijonarji starejše dobe.

Zdaj se je razmerje spremenilo; toliko bolj, ker je Frančišek boncem očital njihovo nemoralno življenje. Kljub divji gonji proti sebi je Frančišek dosegel pri dobrih Japoncih velike uspehe.

Presenetljivo je, kako je veliki misijonar kljub kratkemu času in mnogemu delu spoznal bistvene poteze budizma. Poznal je 9 sekt poznal bonce in boncinje, tudi še marsikaj iz njih samostanskega življenja. Vedel je, da zanikajo stvarjenje vesoljstva in duš, da pa poznajo nebo in pekel, ne da bi znali povedati, po kateri postavi so umrli sojeni. Predvsem pa je Frančišek Ksaverij posredoval sobratom tisto teženje po raziskovanju, ki pomeni začetek vsakega temeljitega poznanja tujih verstev.

b) Japonski misijon pod Cosmo de Torres (1551-1570)

Dasi je po odhodu sv. Frančiška prišlo na Japonsko le malo novih misijonarjev — l. 1552 p. Baltazar Jago z 2 sobratoma; 1556 p. Gašper Vilela z nekaterimi sobrati; l. 1563 p. Ludvik Frois. L. 1570 je bilo 30 misijonarjev, očetov in bratov —, je krščanstvo stalno napredovalo. Nastala so nova središča, najvažnejša v Mijako (= Kyoto), stari prestolici; v Oita na otoku Kyušu; v Nagasaki. L. 1562 se je dal krstiti prvi plemič, Sumitada iz Omura; sledilo mu je še več drugih.

Že zgodaj je Cosme de Torres izvežbal Japonce za pomočnike misijonarjem ("došuku"). Iz njih so izšli prvi japonski jezuitski bratje; prvi med njimi Lourenço (Ryosai), ki ga je l. 1551 krstil sv. Frančišek v Jamaguči. Deloval je v Mijako 40 let in dosegel velike uspehe med višjimi sloji.

Misijonarje so razbremenile tudi šole pod vodstvom spreobrnjenih boncev in boncinj. Posebno pomembno vlogo je imela medicinska šola v Oita. Na čelu ji je stal zdravnik L. de Almeida, ki je l. 1556 postal jezuitski brat, 1580 pa duhovnik.

Glavno misijonsko sredstvo v tej dobi pa so bili razgovori v skupinah, ki so se večkrat razvili v debate. Po vsaki debati je nekaj navzočih prestopilo v krščanstvo. Zato so se bonci zmenili, da noben od njih ne bo šel več v cerkev, da bi debatiral.

Najtežje delo je bilo s pripadniki sekte Zen-šu. Proti njihovim zmotam je p. Jago izdal poseben spis, ki se pa ni ohranil. Z njim je imel tudi namen, da onemogoči novo taktiko Zen-budistov: poraženi v debatah so namreč začeli trditi, da sta vera v Deos in japonska vera enaki, da je torej nesmiselno zapustiti njihovo sekto. V tem jih je podpiralo tudi budistično izrazje, ki se ga je Frančišek Ksaverij poslužil v svojem japonskem katekizmu. Zato je Jago zamenjal čez 50 takih izrazov s portugalskimi in latinskimi. Ti so bili prevzeti v novi katekizem, ki ga je sestavil indijski provincial p. Melhin Nuñez po svoji vizitaciji Japonske l. 1556 in prevedel br. Lourenço. Ostal je priročnik krščanskega nauka do l. 1570.

Sv. Frančišek Ksaverij na Japonskem. — Japonska slikarija.

Nova obdelava katekizma je imela tudi to posledico, da je nekaj spreobrnjenecv odpadlo v poganstvo, ker so prej mislili, da sprejemajo vero, ki se sklada z vero v Šaka in Amida. Ta Gagova jezikovna reforma je

Nasledniki Frančiška Ksaverija so spoznali še globlje razlike med temeljnega pomena za vso dobo Kirišitan in še čeznjo, prav v 19. stoletje. krščanstvom in budizmom, kot je razlika v pojmu o Bogu. Zato je prišlo do jasne ločitve duhov; obenem so se spoprijemi med obema nazoroma prenesli z duhovnega tudi na stvarno področje, zlasti še. ko so spreobrnjeni plemiči dali širjenju krščanstva na razpolago razna svetna sredstva: pregnali so bonce, zaplenili samostane in jih izročili misijonarjem. Zdaj se je nasprotovanje boncev sprevrglo v sovraštvo. Nobeno sredstvo se jim ni zdelo prepovedano v boju proti misijonskemu delu. Tako so se začela prva krajevna preganjanja kristjanov.

II.

RAZCVET JAPONSKEGA MISIJONA (1570-1612)

Za p. Cosme de Torres (umrl 2. okt. 1570) je vodil misijon na Japonskem izobraženi in delavni p. Francisco Cabral. Pod njim je misijon močno napredoval. Od 20.000 do 30.000 kristjanov, kot jih je bilo ob njegovem prihodu, se je njihovo število dvignilo ok. l. 1580 na 150.000; med njimi je bilo nekaj vodilnih plemičev.

V metodi je Cabral ubral drugačno pot kot njegova prednika. Predvsem si je prizadeval za čistočo in poživitev redovnega duha. Jezuiti niso smeli več nositi svilena oblačila kot bonci. Tudi dotlej običajna prilagoditev domačim šegam in navadam je bila odklonjena. Do teh ukrepov je Cabrala vodilo največ pesimistično ocenjevanje japonskega značaja; predvsem se je bal napuha in pohlepa po oblasti. Zato je s podrejenimi Ja-

ponci ravnal trdo, celo surovo — sodil je, da bo tako njihov ponos obvaroval pred krivoverstvom. Misel na vzgojitev domače duhovščine je odklanjal. Tudi študij japonsčine je pod njim nazadoval.

Pri vsem tem pa se je resno trudil, da se poglobi v japonske nazore, zlasti v budistične. Od 1571 do 1578 je sestavljal novi katekizem. Napisal je tudi delo "Zavrnitev budističnih zmot", ki se nam ni ohranilo.

Tako je pri vseh odlikah in dobri volji novega predstojnika zašel misijon v veliko nevarnost močne evropeizacije. Da ji ni podlegel, je zasluga vizitatorja Alessandra Valignana (1539-1606), gotovo za sv. Frančiškom največje jezuitske misijonske osebnosti na daljnem Vzhodu. Na Japonskem se je mudil trikrat, vsakokrat po povprečno 3 leta. Izkazal se je kot izvrsten opazovalec, daljnoviden realist in pogumen reformator.

Prvi vtis, ki ga je na vizitatorja napravil prihod na Japonsko 25. julija 1579, je bil porazen. Opazovanje in razmišljanje ga je privedlo do sklepa, da je treba spremeniti misijonsko metodo. Dotedanja je imela osnovno napako v tem, da je bilo njeno stališče do Japoncev in njihovih navad le negativno. Od teh stvari je zvedel, kako razočarani in užaljeni so bili vedno, kadar so se mudili v misijonskih domovih. Čudili so se, da so očetje jezuiti pokazali toliko nevljudnosti do pokrščenih plemičev.

Valignano je torej začel z vrsto reform. Najprej je zahteval temeljito znanje japonskega jezika. V Usaki je ustanovil šolo za japonščino. Ukazal je, da se sestavita slovnica in slovar — deli, ki sta kasneje izšli v misijonski tiskarni, tudi Valignanovi ustanovi.

Vzporedno z reformo evropskih misijonarjev je šla reforma japonskih sodelavcev. Že 1579 je v pismu postavil vprašanje o vzgoji domače duhovščine. Že 1582, ko je prvič zapustil Japonsko, sta delovali dve semenišči, eno za srednji del, drugo za južni del države. V prvih 10 letih se je 70 učencev obeh šol priključilo jezuitskemu redu.

Za drugega bivanja na Japonskem je l. 1590 ustanovil tiskarno — prvo tiskarno s premičnimi črkami na Japonskem. Imela je dva oddelka: latinskega in japonskega. V prvem so se tiskale knjige za pouk v seminarjih in jezikoslovna dela, v drugem knjige za japonske kristjane. Kljub poznejšemu preganjanju se je do danes našlo 36 del, ki so izšla v tej tiskarni.

Vsa ta prizadevanja so bila posledica novega zadržanja misijonarjev do Japoncev in njihove kulture. Vizitator je že l. 1581 izdal obširna navodila o občevanju misijonarjev z Japonci, poganskimi in krščeniimi; o občevanju misijonarjev med sabo, kadar so med drugimi ljudmi; o gostoljubnosti. V obnašanju naj bi jim bili za zgled bonci sekte Zen.

Da pojasni svoje ukrepe predstojnikom v Evropi, je Valignano l. 1583 napisal obširno poročilo. V njem sta 2 poglavji posvečeni šegam in navadam Japoncev, eno pa verstvom. Vizitator poudarja veliko razliko med mišljenjem in ravnanjem Evropecev pa Japoncev. Morda je dal on pobudo p. L. Froisu, da je napisal zanimivo delo o nasprotjih teh dveh svetov. Ta spis je ohranjen; ni se pa še našlo delo istega pisca "Zgodovina Japonske" v katerega prvem delu je izborni poznavalec posvetil opisu in ocenjevanju japonskih verstev 24 poglavij.

Ko je Valignano februarja 1582 odšel z Japonske, ga je spremljalo več mladih japonskih plemičev kot uradno odposlanstvo papežu in evrop-

Sv. Frančišek Ksaverij poseti japonsko katoliško družino. — Japonska slikarija.

skim knezom. Po Valignanovi zamisli naj bi ti mladi ljudje spoznali Indijo in Evropo, zlasti središče krščanstva, da se jim tako razširi obzorje in ublaži narodnostni ponos. Valignano je moral ostati v Goi, ker so ga prav tedaj imenovali za provinciala Indije. Mlade plemiče je torej spremljal drug jezuit. Njihova pot po Evropi je bila pravo zmago slavje. Za Japonsko pa ni prinesla pričakovanih uspehov, ker so ob njihovem povratku — skupaj z Valignanom — l. 1590 bili tam že hudi nemiri in se je začelo preganjanje.

Na Japonskem je namreč dozorel velik političen prevrat. Sposobni vojskovodja in daljnovidni državnik Oda Nobunaga je napravil konec medsebojnemu vojskovanju fevdalnih gospodov in cesar je spet dobil nekaj svojih pravic. Misijoni so se v pomirjeni deželi svobodno razvijali in bili deležni naklonjenosti mogočnega vladarja, Ta je zlomil tudi odpor boncev. Vendar zedinitelj Japonske ni našel poti v krščanstvo; vse kaže, da mu je to branil nebrzdani napuh. Predal se je malikovalstvu in se sam dal častiti kot živi bog. 21. junija 1582 so ga umorili.

Sledil mu je poveljnik Tojotomi Hidejoši. Spočetka je bil krščanstvu prijazen. 24. julija 1587 pa je nenadoma ukazal, da se vsi misijonarji izženejo. Ti so se res zbrali — 120 po številu — v Mirado, pa niso odšli iz Japonske, temveč so se le na novo porazdelili po deželi. Krščanstvo je spet lepo napredovalo. V desetletju 1587-1597 je bilo 65.000 spreobrnitev.

Hidejoši je čez nekaj let naklonil svojo prijaznost španskim frančiškanom s Filipinov. S trgovanjem s Filipini je namreč hotel oslabiti portugalsko trgovino. L. 1593 so s poslanstvom s Filipinov prišli na Japonsko prvi štirje frančiškani in ostali tam. Hidejoši jim je podaril zemljišča v Mijako. Kmalu so se z vso vnemo posvetili dobroti, zlasti v svojih bolnišnicah. Kljub mnogim uspehom in kljub njihovi osebni svetosti —

3 od 4 so bili proglašeni za svetnike — je bilo njihovo delo od vsega početka zastrupljeno. Najprej zaradi nasprotstva do Portugalcev. Kot so bili od le-teh gospodarsko odvisni jezuiti, so bili frančiškani odvisni od Špancev. Tako so portugalsko-španski trgovski spori netili nasprotja med obema misijonskima skupinama. Dalje je bila zelo škodljiva dvojna igra, ki si jo je Hidejoši privoščil s frančiškani. Dal je razširiti izjavo, ki naj bi jo dobil od nekega zaslišanega španskega mornarja: da so misijonarji in trgovci Špancem nekakšna prva straža; s pokrščenimi domačini jim bodo pozneje služili pri podjarmljenju dežele. Spretno je izkoriščal špansko-portugalsko nasprotstvo in ob mučenju frančiškanov in njihovih spreobrnjencev v Nagasaki l. 1597 je sprožil govornice, da so bili glavni krivci jezuiti (dasi so bili križani tudi trije japonski jezuiti).

Sicer ni imelo križanje 26 misijonarjev in krščanskih vernikov slabih posledic za misijonstvo. Že naslednjega leta je bil frančiškanski misijon obnovljen; kmalu je delovalo 68 frančiškanov. l. 1602 so prišli prvi španski dominikanci in avguštinci.

Še važnejše dejstvo za mlado japonsko Cerkev je bila ustanovitev škofije Funai l. 1588 in prihod drugega škofa Luisa de Cerqueira D. J. — prvi, Peter Marínez, se je mudil na Japonskem le v času 1596 do 1597 — dne 5. avgusta 1598. Že 1601 so bili posvečeni prvi japonski duhovniki in nato leto za letom novi. Do vélikega preganjanja je bilo posvečenih ok. 50 domačinov: 10 svetnih duhovnikov, 35 jezuitskih, 3 dominikanci, po en frančiškan in avguštinec. To je bil izreden uspeh, posebno če si predočimo veliko vrednost teh japonskih duhovnikov: 21 od njih so umrli kot mučenci, ostali v revščini in pregnanstvu. Le eden se je vdinjal preganjalcem, pa tudi ta se je končno spreobrnil in umrl l. 1649 kot mučenec.

Za pouk so tudi v tej dobi služili katekizmi. Valignano sam je napisal enega. Snov je bila razdeljena v 3 dele: najprej so bile navedene najvažnejše resnice (stvarjenje sveta, nesmrtnost duše, plačilo na onem svetu), nato so bili zavrtnjeni japonski verski sistemi, končno je bilo prikazano krščanstvo kot edino verstvo, ki se sklada z zahtevami razuma.

Misijonarji so vedno globlje spoznavali japonske sekte in izdajali spise, s katerimi so dokazovali zmote budizma in drugih poganskih ver. Večji del teh spisov je bil pozneje uničen. Ohranila so se osrednja poglavja takega dela iz l. 1605 — razgovor dveh gospe —, katerega avtor je bil japonski brat Fabijan (Fucan). V knjigi so bralke in bralci našli temeljit prikaz budizma, šintoizma (deloma v zvezi s kitajskim taoizmom) in konfucianizma. Za zavrnitev budističnih in šintoističnih zmot se je br. Fabijan poslužil dokazov iz dotedanjih spisov misijonskih avtorjev, na novo pa je moral zavrtniti konfucianizem; pri tem je črpal iz dognanj p. Kamila Costanzo D. J., ki je bival od 1603-1605 v Makao, kjer so ga sobratje, zlasti Matej Ricci, uvedli v Konfucijeve nauke.

Br. Fabijanu je med konfucianci zrasel mogočen nasprotnik v japonskem učenjaku Hayaši Razanu. 22. julija 1606 je prišlo do javnega razpravljanja med obema. Čez nekaj let je Fabijan odpadel od krščanstva. V začetku splošnega preganjanja je napisal delo Ha-Daius (1620), ki je med kristjani povzročilo zmedo in veliko škodo.

Medtem ko so misijonarji v budizmu in konfucionizmu videli nekatere vrednote, so v šintoizmu našli le prazno malikovalstvo.

(Sledi)

EDINA POT REŠITVE ZA AFRIKO

Piše RUDA JURČEC

Svet je razdeljen na dvoje; mrzla vojna že divja med vzhodom in zahodom, in voditelja obeh svetov Kennedy in Hruščev vsak dan ponavljata izjave, kako se trudita, da bi mrzlo vojskovanje omilila in nazadnje sploh odpravila. Medtem pa se vsak dan preizkušajo nova orožja za bodočo tretjo vojno, in orožje, ki je včeraj stalo milijarde dolarjev, je jutri že zastarelo in svet drevi še naprej v tekmi, kako bi mrzlo vojno olajšal ali pa sploh odpravil. Med vzhodom in zapadom se prepada poglablja, samo nikdo si ne upa pogledati v globino prepada. češ: vojska bo, seveda bo, toda šele takrat, ko na njenem koncu ne bo zapisano, da je ta vojska bila obenem tudi že konec vsega življenja na našem zemeljskem planetu... Kdor spremlja vse to oboroževanje na obeh straneh, poskuse za vojskovanja, ki gredo že v stratosfero ali še više v vsemirje, se mora skorajda skrušen vdati v brezupni zaključek, da se bo vse to strahotno trošenje nazadnje moralo nekje "izplačati" in bo bodoča tretja vojna morala res biti krona vsega, kar je človeštvo znalo ustvariti... Tehnika namreč vse prehiteva in je znala izdelati orožje, za katerega uporabo še nimajo pravil in dogovorov. In kdor le nekoliko zasleduje pogajanja pri Organizaciji združenih narodov v New Yorku, na raznih razorožitvenih konferencah, na posvetih za omejitev uporabe jedrne energije, se mora "sprijazniti" z mislijo da do kakega takega dogovora še dolgo ne bo prišlo. V tem času pa je vladarjem zemlje kar prav, da se mimo glavnih smeri in front svetovne politike odkrivajo področja, kjer se more tekma ali polemika med glavnimi svetovnimi nasprotniki izživljati na drugotnem polju, področju druge vrste — debate okoli Alžirije, o Kongu ali pa pretresih v arabskem svetu, kr'že v Laosu, so kar dobrodošle in ni izključeno, da bi jih bilo treba še cel kup priklicati na dan, če jih ne bi bilo. V 19. stol. je za ventil narodnih borb v Srednji Evropi veljalo pravilo, da bi habsburško avstroogrsko monarhijo bilo treba ustvariti, če je ne bi bilo, ker bi se sicer narodi — Nemci in Slovani — do smrti razgrizli in izsesali med seboj.

Pomlad narodov v Afriki

Vsaka pomlad narodov ima svoj izvor na bojnih poljanah. Velika pomlad evropskih narodov v letu 1848 se je začela s pokolji, ki so jih pariški buržuji po letu revolucije 1789 najprej uprizarjali po ulicah Pariza in potem pod giljotino na enem najlepših trgov francoske prestolnice, na Place de la Concorde — na Trgu Sloge, da bi se v zgodovini pač moglo potem lepše slišati, zakaj so padale glave francoskih rodoljubov... Ko je bilo to opravljeno, so se francoske armade pod vodstvom mladega Napoleona dvignile in začele francosko revolucijo izvažati po vsej Evropi. V nekaj letih so Napoleonovi vojniki pridrli celo do Moskve, šli v Španijo in bili celo v Egiptu — toda pomlad si je izračunala čas po svoje: ko so kosti francoskih brambovcev po evropskih bojiščih že zdavnaj zgnile, so se mladi narodi v sredini Evrope šele mogli lotiti uresničenja svoje pomladi. Ideje so bile seveda še vse po francoski modi: svoboda, enakost, bratstvo — toda v letu 1848 so gesla veljala samo še za Nemce in Madžare, za druge narode —

med temi tudi za nas Slovence — se je pomlad zavlekla kar na sedemdeset let in šele po letu 1918 je zasijalo tisto, kar so nekateri mislili, da je svoboda. Pa še ni bilo prav: prišlo je leto 1945 in prineslo svojo definicijo krvave pomladi...

Pomlad v Afriki se še manj drži pravil o letnih časih, o presledkih v sveta zgodovini. Mi, ki smo prepojeni s staro grško in rimsko kulturo, vemo, da je zibelka modernega sveta, moderne demokracije, sodobne napredne socialne ureditve antika, ki je imela izvor in dosegla zmago v svetu okoli morja, kjer traja takozvana večna pomlad. Bila je domovina velikih mislecev okoli Sredozemskega morja. Bili so misleci, ki so zmago krščanstva vezali na trditev, da se je krščanstvo naslonilo na stari svet antike okoli Sredozemlja; zato je baje tudi zmagalo in se širilo, kakor se je širila moč evropskega imperija iz Rima. Poslej bi baje moralo veljati, da se more krščanstvo ohranjati in razvijati samo tam, kjer so priznali za temelje svoje kulture in civilizacije ideale in misli sveta, ki je živel v območju starega Rima in grških Aten. Naša antika bi naj bila pač še antika za ves svet.

Ko so v Evropi po letu 1918 nastajali novi narodi z novimi državami, s svojo svobodo in s svojim poslanstvom — vsak narod hoče imeti svoje poslanstvo —, so menili da jim je tolmačenje poslanstva krščanstva, kakor se je skušalo razumevati kot nadaljevanje stare antike, preozko. Ker je bila vera pogosto v rokah mogotcev, ki so bili novim narodom sovražni, so mislili voditelji mladih narodov, da je treba seči globlje in širje. Mesijанизem, ki bi se izživljal samo s krščanstvom, bi bil premalo. Vsak narod je hotel podati svojo obliko nacionalizma. Nacionalizem je zmagal in ohraniti ga je možno samo, če mu dajo posvečeno vsebino — rešil se bo, če bo postal nova religija, najprej samo enega naroda, potem pa bo sledil razmah: narod bo krenil na pot lepše in širše bodočnosti... Tako smo imeli pri nas v Jugoslaviji poskuse, ko se je za okrepitev nacionalizma začelo snovanje narodnih cerkva (slišalo se je geslo: proč od Rima!), na Češkem so dobili celo pravo Narodno Cerkev z lastno novo protikatoliško hierarhijo...

Kršćanstvo se je ohranjalo, toda moralo bi dobiti drugo barvo, nov pomen in služiti krepitvi državne moči in miselnosti mlade države. Ponekod je šlo še dalje: Nemčijo je zajel pod Hitlerjem nacizem, ki je postal že posebna nacionalistična religija, zatrjujoč, da bo morala postati vsa Evropa iste misli in vere, ako se bo hotela ohraniti proti drugi religiji, ki je slonela na ateizmu, proti komunizmu, ki je spet trdil, da bo človeštvo svobodno in rešeno vseh stisk, ko bo sovjetski sistem kot nova vlada zavladal nad vsem svetom. Nacionalizem je bil prešibak, da bi oplajal nacizem; moral si je privzeti religiozni žar in sijaj, da bi bil dovolj krepak za lastni narod in za ves svet. Komunizem ni hotel biti samo marksističen; moral je kreniti globlje, ko je zahteval od človeka popolno podreitev, vso osebnost, njegovo dušo, da bi bil potem možen varen pohod za osrečevanje vsega človeštva.

Slabi učitelji — dobri učenci

V Aziji in v Afriki so na pohodu narodi, ki pravijo, da vedo, kam jih vodi pot. V letu 1945 se ni podrla samo Evropa; stresli so se temelji vsega sveta. Treba je hiteti, da se ustale razmere, preden bi prišlo do novih katastrof.

Novе države v Aziji in v Afriki zajema val nacionalizma, ki se je učil svojih pravil pri ideologijah evropskega nacionalizma. Kakor so vodili po-

mlad evropskih narodov voditelji, ki so bili odločni, ponosni, nepopustljivi, tako se isto uveljavlja tudi v Aziji in v Afriki.

Vsaka nova država se bori v začetku z velikimi težavami in vlada ima dejansko bore malo uspehov pokazati na polju domače politike. Zlasti je neizogibna doba gospodarskega obubožanja in propadanja, ker se novo, nacionalizirano gospodarstvo ne more preobraziti kar čez noč. V notranji politiki se navadno sproži borba med tekmeci, ki hočejo dobiti vodstvo države v svoje roke. Ne ostane za dosežanje uspehov drugo področje, kot pa je "polje idej", kjer ima zagotovilo uspeha tista, ki je najbolj radikalna. In med prvimi in najbolj uspešnimi je navadno ideja, da je treba mladino dobiti v svoje roke. Začne se borba za šolstvo — in v nekaj tednih se zgodi, da se prav na polju vzgoje povzročajo katastrofe, ki jih leta in leta ne bo mogoče več ozdraviti. Tako je na Cejlonu predsednica vlade ga. Banderanajke, ki zatrjuje, da ni komunistka. Toda začela je izvajati strogo šolsko zakonodajo (kakor so jo komunisti skušali izvesti v indijski deželi Kerali, pa so propadli). Najprej je imela za cilj odvzeti vse šole in vzgojne zavode verskim ustanovam in organizacijam. Na Cejlonu se kristjani skušajo braniti proti tem komunistirajočim naklepom in načrtom s štrajki in zasedbo šolskih poslopij, toda ga. Banderanajke meni, da bo mogla proti kristjanom izrabiti gonjo budističnih duhovnikov, ki so cejlonsko nacionalistično gonjo že prepojili s sovraštvom do vsega, kar je krščansko... Toda lajicizacija šol se skuša sedaj raztezati tudi na budistične zavode in ustanove — in zasekala se je prva razpoka v program, ki si ga zastavlja cejlonska levičarska vlada ljudske fronte.

Predno je vlada začela s svojo politiko laicizacije, je zlasti med budistično vzgojeno inteligenco odmevalo naziranje, da je krščanstvo miselnost, ki je v bistvu proti temeljem azijskega, cejlonskega človeka. Krščanstvo je sistem, ki je dober za svet okoli Sredozemskega morja — za obale Indijskega in Tihega oceana je miselnost antike celo škodljiva, kakor so to dokazale grozote kolonialnih sistemov, ki so prišli iz Evrope, torej iz sveta Sredozemlja. Ker se je ponekod dogajalo, da so bili zlasti v prejšnjem stoletju nekateri misijonarji bolj dušebrižniki belih kolonij kot pa pastirji, ki bi pridobivali domačine, je bilo kaj lahko izrabljati ta gesla domačega nacionalizma tudi proti misijonarjem krščanstva.

Verjetno ga. Banderanajke veruje, da krepi osnove modernega cejlonskega nacionalizma ko uvaja v šole samo domačo, modernizirano cejlonsko laično vzgojo otrok. Toda za njenim hrbtom so že njeni komunistični zavezniki, ki gotovo malo verujejo v usposobljenost državljanzov, ki jih bo na ta način državi vzgojila ga. Banderanajke. Ko bo z laično vzgojo odvzeta mladini verska vzgoja in bodo zaprti kanali verskega oblikovanja, bo ta mladina tem hitreje zagrabila po drugem opiju, ki ji bo dajal občutje, da je njeno nacionalistično pojmovanje nekoliko širše usmerjeno kakor pa samo na Cejlon in na njegovo bodočnost. In pri iskanju nove, laične metafizike bodo mladi Cejlonci kot edino nujnost razvoja odkrili komunizem in njegovo "metafiziko" osrečevanja vsega človeštva.

Primer Simona Kimbunga v Afriki

Kot posebno značilnost Afrike navajajo dejstvo, da je verjetno le malo kje na svetu že po naravi v ljudeh tako globoko zasidrana vera v obstoj duše, kakor je to ravno pri afriških narodih in plemenih. Ponekod se na-

vaja, da so afriški rodovi izrečno "animistično" usmerjeni. Če izhaja nasprotovanje proti krščanstvu v Aziji iz raznih mističnih osnov, tedaj je v Afriki že bolj zasidrana miselnost, da afriška verska usmerjenost ne more zase ničesar pričakovati od idej ali nazorov, ki prihajajo iz Sredozemlja. Če se je ponekod krščanstvo vendarle uveljavilo, tedaj se proti njemu ohranjajo klice odpora, ki so se razrastle zlasti v teh naših časih nacionalističnih gibanj in trenj.

Afriški moderni voditelji poudarjajo, da bo afriški človek zelo odporen proti komunizmu. Radi navajajo zgled muslimanstva, ki da se je baje že v sovjetski Aziji pokazal kot zelo odporen zid proti ateizmu. Pri zadnjih posvetih v New Yorku na zasedanjih Organizacije združenih narodov in na konferencah v Washingtonu je bil predsednik Ghane Nkrumah tisti, ki je ponavljal te trditve in zavračal tiste, ki so v novih afriških nacionalističnih pokretilih povsod opažali predvsem komunistične agente in revolucionarje. Zanj niti predsednik Gvineje Touré, ki se je izšolal v Moskvi, ni komunist, dasi Touré sam ni nikdar zanikal, da ne bi bil član partije. Pač pa je Nkrumah doma in drugod rad prisluhnil drugim glasovom: rad je slišal, ko so njegovi agitatorji govorili med ljudstvom, da je Nkrumah "prerok, evangelist, znanilec novega veka..." Prav nič ni protestiral proti temu, ko so v Ghani začele krožiti razglednice in so se pojavljali veliki lepaki, ki so kazali Nkrumaha kot novega zveličarja, ki prihaja na oblakih, stoji visoko zravnano s pastirsko palico v roku, okoli glave pa ima široko blesteč sij svetnika ali poslanca bogov... Nkrumah je sicer kristjan, bil je krščen kot prezbiterijanec, ko se je šolal v ZDA, toda prav v ZDA se je mogel naučiti navade, da more vsakdo po svoje ustanavljati svojo versko sekto... V Ghani je šel le še nekoliko dalje in se svojemu ljudstvu ponudil kot neke vrste novi bog, ki ga pošilja nebo... V New Yorku in drugod je Nkrumah demokrat, doma v Ghani pa je prepovedal sleherni opozicijo. Komunistov sam še nima — vsaj organiziranih ne, toda v areno oblikovanja nove Afrike stopa v oblačilu, ki je zelo nevarno, ker more oddaljevati narode od pravega vrednotenja duhovnosti in jih voditi k povečevanju osebnosti, ki ji samo komunisti morejo nazadnje popolnoma ustreči, seveda bo to le za ceno uvedbe komunističnega sistema v Ghani in drugod. Sredozemski Rim je rodil Cezarje in še pred komaj dobrimi 15 leti je padel njihov zadnji potomec in obvisel na klinih mesarskih klavnic v Milanu — toda slednjih podrobnosti prvaki v Afriki še ne vedo, ko se bodo pa zavedli, bo Nkrumah že tak prerok, da bo zrla nanj s ponosom ne samo vsa Ghana, ampak cela Afrika. Afrika bo imela svojega voditelja, ki bo najprej nekaj takega kot je bil Napoleon; temu bi potem sledil ali Lenin ali Stalin v afriški izdaji... Lumumbi je samo prežgodaj spodrsnilo...

Toda "animizem" afriških narodov ima globlje temelje. Med ljudstvom živi in ustvarja vsak dan čudeže svoje vrste. Prav te čase, ko se je razplamtel požar v Kongu, so začele krožiti zgodbe o tem, kaj je "duša Afrike". Med vsemi zgledi čistosti kongoške animistične miselnosti se navaja ime Simona Kimbunga, ki je umrl 12. oktobra 1951. Umrl je v ječi, pokopali so ga na pokopališču v Elisabethvillu. Kongo je v vroči tekmi med različnimi strujami, v ospredje rinejo osebnosti; nasloniti se morajo na tradicije, ki so med plemeni najbolj cenjene in zasidrane. Trenutno je najbolj zaslovelo ime Simona Kimbunga, ki se je rodil okr. 1900 v južnem delu Konga. Iz domače vasi je odšel v mesto Kinhasa, kjer je bil krščen in potem vzgojen ter šolan v anglikanski šoli. Domov se je vrnil v letu 1921 in začel med

rojaki širiti nauk, ki so ga Belgijci kot gospodarji dežele smatrali kot zelo nevarnega; prijeli so Kimbunga in ga obsodili na smrt, vendar je kralj Albert njegovo smrtno kazen spremenil v dosmrtno ječo. Kimbunga ni ječe nikdar zapustil, pač pa je napisal in zapustil celo vrsto knjig in tudi nekaj "katekizmov".

Njegov nauk je poln povezanosti s sv. pismom Nove zaveze. Tako navaja knjiga v obliki vprašanj: "Ali je bil Tata Simon Kimbunga kristjan?" Odgovor: "Prav gotovo. Sledil je pot Gospodovo in je bil krščen na angleški misijonski postaji v Gombe Lutete." Naslednje vprašanje: "Kaj pomeni beseda Tata pred imenom Simon Kimbunga? Ali je Tata Kimbunga bog?" Odgovor: "Ne, Tata Kimbunga ni bog toda Bog vedno izbere iz ljudstva moža, ki naj vodi njegovo ljudstvo." Vprašanje: "Kdaj je bil Tata Kimbunga ustvarjen?" Odgovor: "Tata Kimbunga je bival v Bogu še pred začetkom..." Kimbungovi učenci danes poudarjajo, da so ločina protestantizma, vendar dodajajo, da morejo biti pripadniki te verske ločine samo Črnci. Pripadniki Kimbunga so se že organizirali v pomembno versko ločino s svojo hierarhijo, templi in šolami...

Ko je bil Kimbunga v ječi, je bil v stiku s katoliškimi duhovniki in je mnogo študiral, tudi katoliško literaturo. Mnogi trdijo, da je prestopil v katolicizem in umrl kot katolik. Toda med ljudstvom se njegovi nauki širijo v vedno bolj predelani obliki; vežejo se s starim poganstvom, vendar še ostajajo v zvezi s Staro in Novo zavezo. Deset let po Kimbungovi smrti je v notranjosti Konga že organizirana njegova cerkev, ki ima geslo: "Cerkev Jezusa Kristusa Kralja na zemlji po njegovem preroku Simonu Kimbangu". V templih se izvaja liturgija, ki je neka mešanica med katoliškim bogoslužjem in pogansko ritualnostjo, nosi ime ju-ju.

Kimbungizem v Kongu ni edini, ki skuša krščanstvo širiti med ljudstvom tako, da ne bi imelo v sebi ničesar, kar bi spominjalo na njegove značilnosti, ki veljajo za svet okoli Sredozemlja. Kjer kaže, pritaknejo stare poganske navade ali like — in pojav je že toliko močan, da se sekta kimbungistov že širi med Črnci v Braziliji, Združenih državah, Haitiju in po področju Karibov. Ko so pred kratkim izbruhnili protikatoliški izgredi v Haitiju, je diktator Duvalier navajal možnost, da si država ustanovi svojo lastno vero, in v nacionalistično gonjo že uvajajo gesla in imena bogov, ki so bila in so še razširjena med plemeni, pripadniki poganstva.

Afrika — sod smodnika?

Ko je v Evropi propadalo turško cesarstvo — in to je trajalo od leta 1699, od mirovne pogodbe v Sremskih Karlovcih, pa tja do leta 1918, ko je bila Turčija skoraj popolnoma izrinjena iz Evrope, so v evropski politiki veljali izreki, da je "Balkan sod smodnika za Evropo", da je "Balkan področje, za katerega se ne izplača žrtvovati kosti nitj enega pruskega brambovca" in slično. Vse 19. stoletje so diplomati študirali "La question de Orient" — vprašanje Bližnjega vzhoda", da so mogli potem pač na to natezalo natikati vsa vprašanja tiste svetovne politike, ki so se jim zdela nevarna in nerešljiva. Niso si upali blizu lastnim problemom in so govorili, da je pač bolj primerno, da vsi zro na Balkan; tam je že dovolj hudo in zato ni mogel ali smel izbruhniti resen konflikt, ki bi mogel ob iskri, ki

je tlela na Balkanu, prinesiti pravo vojno vsemu svetu... kajti na koncu vojne je velik vprašaj, kdo bo zmagal in kdo bo ostal na površju...

Afrika postaja danes sod smodnika; pa sod šele delajo in še niti od daleč ne vedo, kako velik bi moral biti in koliko smodnika bo treba spraviti v ta sod, da bo varno spravljen in čakal nekako toliko časa, kakor je čakal sod na Balkanu... Med vzhodom in zapadom je še premalo jasnosti, da bi že mogli govoriti drugače kakor pa "razbijati s čevlji po mizi"... In problemov bo vedno več! Vsak dan bolj se opaža navzočnost resnice, da se verjetno dogaja še nekaj mnogo hujšega: položaj drsi politikom in generalom iz rok, prevzemajo ga čudni, novi možje iz kemičnih laboratorijev... In kaj se more zgoditi? — Pravljica pravi, da si je Ikarus napravil peruti iz voska in poletel s prvim letalom proti soncu. Ko je bil blizu sonca, se je začel topiti vosek, in Ikarus je padel v morje...

Afrika je ogromen kontinent med oceani. Za vsem, kar se kaže v njenem ospredju, pa se dviga na oder človek s svojimi problemi, ki korakajo mimo gesel o Balkanu, o nacionalizmu, o šovinizmu. Človek bo namreč kopal v vsebino smisla vsega; prebivalec Afrike opazuje ob sebi tekmo med dvema ideologijama, ki se borita za njegovo dušo. Komunistem računa, da bo izpolnil vsebino tistih, ki danes še blodijo s prividi "poganskega krščanstva"; takoj ob tej ideologiji pa je delovanje tistih, ki zlasti v Afriki širijo sovražstvo in nezaupanje v Črnca in mu odrekajo vse pravice na njegovi lastni zemlji. Preblizu je zgled Južne Afrike, kjer so si predstavniki evropskega, sicer severnega tipa krščanstva, to je kalvinizma, drznili odrekati enakost Črncem, ki so v veliki večini in imajo pravico zahtevati, kar je samo njihovo.

Dokler bo zijala ta razpoka v miselnosti krščanstva, bo v Afriki težko iskati smer prave rešitve, to je rešitve, ki bi vodila ves kontinent v pravo povezanost vseh krščanskih narodov. Verjetno pa rešitev tega problema ne bo več čakala na izbruh in konec nove, tretje svetovne vojne — kajti katastrofe na bojiščih so prinašale svobodo kontinentom in narodom, kakor se je zgodilo leta 1918 in 1945 —, ampak se bo v Afriki razmahnila revolucija, ki bo iz nacionalističnega šovinizma krenila najprej v zavezništvo in nato v preliv s komunizmom. Takrat se pa lahko zgodi, da bo zadostovala samo iskra, ki bo zažgala sod smodnika, le da se ne bo vnel samo smodnik, kakor se je to zgodilo na Balkanu po atentatu v Sarajevu dne 29. junija 1914, ampak bo majhen sod atomske sile odločil usodo vsega človeštva. Prava rešitev problemov v Afriki je tedaj tudi pogoj za rešitev usode vsega sveta.

Marec 1961.

MOLIMO ZA AFRIKO!

POPOTNI MISIJONSKI UTRINKI

L. L. C. M. — Nadaljevanje.

Msgr. dr. Maksimilijan Jezernik.

V SVETEM MESTU

V četrtek 25. avgusta ob dveh zjutraj sem sedel v Celovcu na vlak, ki me je po precej mučni vožnji (v Italiji so vlaki prenapolnjeni, zlasti lani zaradi olimpijade) pripeljal ob 17 na rimski kolodvor.

Sveto mesto, kraj mučeništva prvakov apostolov, sedež namestnika Kristusovega na zemlji, izhodišče in zatočišče misijonarjev vseh časov, središče današnjega misijonskega dela, Rim, na katerega svetih krajih se srečujejo pripadniki vseh ras, kjer se vzgajajo bodoči voditelji cerkvenih občin v misijonskih krajih, kjer je bilo posvečenih že toliko misijonskih škofov, kjer so sprejeli kardinalski klobuk vsi sedanji kardinali misijonskih narodov. Rim, kjer imajo središče in glavo skoraj vse v misijonih delujoče redovne družbe, kjer je sedež vseh papeških pomožnih misijonskih družb, kjer je velikanski misijonski muzej v Lateranu. Rim, po katerega ulicah sta stopala naša največja misijonarja Baraga in Knoblehar. Rim, v katerem so študirali slovenski misijonarji doktorji in v katerem je na visokem mestu kot podravnatelj papeškega zavoda Propagande naš rojak msgr. dr. Maksimilijan Jezernik in je dr. Janez Vodopivec profesor na univerzi istega zavoda. Rim, kjer sem tudi jaz skupaj s številno družino begunskih slovenskih misijonarjev sv. Vincencija Pavelskega preživel dobri dve leti in od koder smo poslali prvo večjo skupino naših misijonarjev na Kitajsko, v takoimenovani Baragov kitajski misijon, in enega v Črno Afriko.

Žal nisem imel časa in možnosti, da bi se to pot bolj poglobil v misijonsko obličje Svetega mesta. Pač pa sem na vsak način hotel obiskati že imenovanega monsinjorja Jezernika, ki je tamkaj poverjenik "Kat. misijonov" in obenem tudi njihov

*Papeški zavod Propagande Fide v Rimu, kjer je prvi podravnatelj naš rojak
Msgr. dr. Maksimilijan Jezernik.*

predragoceni sodelavec. Že prvi dan mojega prihoda v Rim sva ga s sobratom Susmanom iskala, a zaman. Drugi dan sva imela srečo; gospod je prejel moje pismo, kjer sem izrazil željo po snidenju z njim, in si je svoje delo na počitnicah v Castel Gandolfo tako uredil, da je bil ta dan v Rimu.

S sobratom Susmanom sva se podala proti Vatikanu in nekoliko naprej ter se povzpela po lepi cesti in stopnišču na grič, ki se dviga tik nad levimi kolonadami trga sv. Petra in na katerega začetku stoji "Coleggio Pontificio Urbano de Propaganda Fide", zavod, v katerega pošiljajo škofje iz vsega misijonskega sveta svoje bogoslovce, da nadaljujejo in končujejo svoje študije v Rimu ter se v srcu Cerkve tudi navzamejo ljubezni do nje. Trenutno je v tem zavodu nad 200 bogoslovcev vseh ras, zlasti veliko afriških. Naš rojak, dr. Maksimilijan Jezernik, ki je še mlad gospod, a že trikrat doktor, je že več let podravnatelj tega zavoda in je kot tak v neprestanem stiku ne le z gojenci, ampak tudi z njihovimi škofi v misijonih. Eden njegovih doktoratov je, poleg teologije in cerkvenega prava, tudi misijonologija. Napravil je že tudi nekaj misijonskih potovanj in je eno, tisto v osrčje Afrike, popisal tudi v "Kat. misijonih", o drugem potovanju, v Indijo, pa namerava izdati cel potopis v obliki knjige. Tako se torej ni čuditi, če sem s krepko mero manjvrednosti stopal po stopnicah v pričakovanju srečanja s tako odličnim misijonskim delavcem svete Cerkve. Gospod podravnatelj nama je prišel nasproti ves preprost, skromen in tovariški in takoj sem dobil pogum, dasi je spoštovanje pred misijonsko osebnostjo istočasno raslo, čimbolj se je razvijal razgovor.

Gospod monsinjor naju je povabil v svojo sobo, iz katere je krasen razgled po celem Rimu in po Albanskih gorah. Predvsem sem se mu zahvalil za njegovo res požrtvovalno sodelovanje na misijonskem področju in se mu priporočil še za naprej. Razgovor se je vil ob najrazličnejših misijonskih vprašanjih. Začeli smo s slovensko misijonsko akcijo, pri čemer je g. podravnatelj sprožil misel, če se ne bi le morda počasi dalo misliti na to, da bi slovenski duhovniki prevzeli kako misijonsko pokrajino v obdelavo. Tedaj te misli niti nismo mogli razviti, a sem pozneje razmišljal o njej in prišel do zaključka, da res ne bi bilo tako nemogoče, zlasti zdaj, ko tako toliko slovenskih duhovnikov ne more delovati v domovini in ko slovensko semenišče v Adrogué (Argentina) celo nove moči daje. Treba bi bilo le trojnega: Izpodbiti napačno miselnost med nami, da je misijonski poklic in delo na misijonskem polju za duhovnika nekaj izrednega, za kar je treba posebne klica božjega in posebnih sposobnosti; drugič, nekdo bi se moral zavzeti za organiziranje, vodstvo in vzdrževanje takšne ustanove; tretjič pa, v Rimu bi morali imeti vplivno misijonsko osebnost, ki bi skupini za tako misijonsko področje zavzetih duhovnikov tudi poskrbela primerno misijonsko ozemlje; to tretje bi bilo morda najlažje in najhitreje rešljivo, saj imamo prav v dr. Jezerniku osebnost, ki bi bila kot nalašč za to. Toda, poudarjam, misel o taki družbi je zaenkrat le misel in se nobene prijave še ne sprejemajo... Pač pa velja začeti resno razmišljati o stvari.

Razgovor se je odvijal naprej. Prišli smo na sam zavod Propagande. Gospod podravnatelj nama je razložil, da je zavod že zdavnaj premajhen, zato ga bodo v kratkem začeli povečavati, in sicer bodo vso stavbo dvignili še za eno nadstropje. Sezidali bodo tudi novo univerzitetno poslopje, dočim bo staro služilo za novo veliko biblioteko. Tako povečani zavod bo lahko sprejel okrog 600 bogoslovcev iz vsega misijonskega sveta. Izkusnja je pokazala, da Zavod v veliki meri dosega svoj namen, vzgoja in izobrazba čim boljše domače duhovščine, sposobne tudi za hierarhične stopnje. Prav za prav zavod za vzgojo nekaj stotin duhovnikov, vodnikov misijonskih ljudstev niti ni tako velika stvar, če pomislimo, koliko mladih izobražencev iz istih misijonskih dežel odhaja leto za letom na komunistične univerze in propagandne visoke šole v Moskvo, Peking, Prago in drugam... na tisoče!

Razgovor je prešel na pokojnega prefekta Kongregacije za širjenje vere, kardinala Fumasoni-Biondija, o katerem je monsinjor omenil, da ni bil mož veliko besed, ampak bolj tihih snovanj in odločnih, hitrih ukrepov. Ko mu je neki misijonski predstojnik izrazil dvom, je li umestna naglica v ustvarjanju domačinske hierarhije, tu je kardinal kratko dejal, da mora Cerkev hiteti s časom. Kako prav je imel... Če že kolonijalne države niso znale pravočasno dati kolonijalnim ljudstvom dovolj pametnih izobražencev, ki bi znali vzeti v roke vajeti, ko se narodi osamosvoje, in jih po pravi poti voditi, naj vsaj misijonsko vodstvo Cerkve hiti, da nadomesti, kar se je preteklost preveč obotavljala v tej prevažni, od zadnjih papežev v vseh misijonskih okrožnicah tako povdarjeni nalogi, dati misijonskim deželam njih lastno duhovščino in hierarhijo. V zvezi s tem sem zastavil podravnatelju tega papeškega, pač največjega in najvažnejšega zavoda za vzgojo domače duhovščine in hierarhije, se pravi, njemu, ki je pač med najbolj poklicanimi, da dado jasen in tehten odgovor o tem, vprašanje, ki me je že dolgo mučilo: "Pa je, recimo, zamorski ali kitajski bogoslovec umsko zadostno zmožen in študijsko sposoben za dobro pripravo in dobro izvrševanje zlasti učeniške naloge duhovništva in še posebno za škofovsko in kardinalsko sveto službo?" Vprašani je brez pomisleka odgovoril, da v vseh skoraj 20 letih bivanja v tem zavodu, stalno v družbi z domačinskim klerom, s katerim je nekaj let bil študijski tovariš, več let pa mu je predstojnik, ni opazil kake razlike v naravni nadarjenosti drugih ras od bele; nasprotno, mnogo, pre mnogo je primerov, da se črnici študijsko in znan-

stveno bolje obnesejo kot beli. Začudila me je ta tako kategorična trditev, a še bolj razveselila.

Prešli smo na misijonski program svetovnega euharističnega kongresa; gospod monsijor je bil večkrat na misijonski razstavi in se je udeležil vseh misijonskih prireditvev. Glede misijonske razstave je bil mnenja, da je bila še premalo "napredna", to se pravi, da še ni napravila končnega koraka venkaj iz romantičnosti pri prikazovanju misijonskega problema, da je iz vsega le še preveč prosevala manj bistvena kulturna in karitativna plat delovanja misijonov, premalo pa bistveno: nuditi nadnaravno, milostno življenje njim, ki žive v duhovni temi in smrtni senci. Tudi "Katoliški misijoni" imajo že svojih 20 let predvsem skrb, bralcem nuditi zdravo misijonsko mišljenje, daleč proč od golega čustvovanja in usmiljenja spričo socialne bede mnogih poganških narodov, čim bolj k bistvu: gradnji skrivnostnega Kristusovega telesa, Cerkve, tam, kjer je še ni... Vendar me je tako odločni povdarek gospoda podravnatelja na zahtevi izčiščenega misijonskega mišljenja in čutenja ter propagiranja presenetil in me le še potrdil, da "Katoliški misijoni" ubirajo pravo smer, čeprav morda še niso dovolj trdno na njej.

O tem in še o mnogem drugem smo se razgovarjali, dokler ni prišel čas za odhod. A preden smo se poslovili, naju je g. podravnatelj z avtom potegnil še malo po mestu, pred vsem na ogled olimpijskih stadionov in drugih naprav te svetovne prireditve, na kateri so se tudi znašli in zbližali ter pomerili zastopniki najrazličnejših ras in narodov. Sredi mesta sva s sobratom izstopila, se od dobrega gospoda poslovila in se mu za vso ljubeznivost še enkrat zahvalila, nakar sva obiskala še nekatere znamenitosti, dočim se je on vrnil v Castel Gandolfo.

Zelo sem bil vesel srečanja z našim misijonskim strokovnjakom v Rimu in veliko sem pridobil v razgovoru z njim.

V Rimu sem bival v hiši naših sobratov, ki se imenuje Collegio Leoniano, prav blizu Vatikana. Tam sem imel vsak trenutek priliko govoriti s sobratom, nadškofom Mignonijem, ki je desetletja vodil nadškofijo v Kianu na Kitajskem in je pri njem deloval nekaj let tudi slovenski lazaristovski misijonar č. g. Ciril Čarga, primorski rojak. Nadškof je visokorasel mož z dolgo belo brado, star že 78 let, pa še zelo svež. Komunisti so njega kot vse druge inozemske škofe, duhovnike in redovnice izgnali. V hiši je bilo več drugih bivših kitajskih misijonarjev, podobno kot v Parizu; tudi marsikateri od teh še upa na povratek v ljubljeno Kitajsko, kateri so žrtvovali najlepša leta.

(Sledi.)

„MOLITEV IN MILOŠČINA STA KAKOR DVE PERUTI,
PO KATERIH LETI EVANGELJSKI GLAS PO ZEMLJI.“

Škof Anton Martin Slomšek

naši misijonarji pišejo...

S. ANICA MIKLAVČIČ, kanosijanka, ki nam tako rada pošlje zanimive japonske predmete za naše misijonske veletombole, se nam je za Božič spet oglasila. Najprej se zahvaljuje za poslani ček, s katerim smo se ji odškodovali za slike na japonski svili, ki nam jih je bila poslala in so že šle vse med ljudi, potem pa sporoča tele drobne novice s svojega misijona v Tokiu na Japonskem.

"Kakor sem Vam že javila, obhaja naša družba 100-letnico prihoda prvih misijonark na Japonsko. Zato priliko so predstojniki izdali spominsko knjigo, v kateri so vsi podatki, opremljeni s slikami, iz tega stoletnega darovanja za kraljestvo božje na Japonskem. Knjigo sem Vam poslala, morda Vam bo kaj prav prišla. Naša družba se, hvala Bogu, vedno bolj razširja po svetu. V aprilu odpremo novo hišo tu na Japonskem, in sicer v Kagoshimi, kjer nas že težko čakajo. Odrple smo tudi novo hišo v New Yorku v U.S.A.

Sredi decembra smo imele v našem otroškem vrtcu kar tridnevne božične prireditve. Število otrok je namreč veliko, a starši žele, da vsakega vidijo na odru, vsak posebej mora pokazati, kaj zna in kaj zmore, pa četudi je še tako nebogljen in zabit... Saj ljubezen je slepa... Celo triletni otročiči so kar petkrat nastopili... Vse, kar igrajo in govore pri teh prireditvah, je v angleščini, katere se vsi otroci uče. Vsaka od prireditev je trajala tri ure ob velikanski udeležbi staršev in njihovih prijateljev, ki so bili nastopa otrok silno veseli. Med drugimi točkami je bila tudi klavirska produkcija; igrali so tudi 4- do 5-letni otroci, ki že znajo igrati kar lepe melodije. Klavir poučujem jaz vso to mladež in lahko si mislite, da sem imela precej dela in strahu s to stvarjo. Pri zadnji točki programa so bili vsi

otroci obdarjeni z lepim božičnim darilom."

Salezijanski misijonar JOŽEF GEDER piše iz Hong Konga uredniku KM med drugim tudi sledeče:

"Jaz sem vedno tu v Tang King Po School. V šoli imam le malo pouka, sem bolj zaposlen v dušnem pastirstvu in s šolo v novicijatu naših kitajskih sester, to se pravi naših sester iz misijona v Shiuchow, kjer sem preje na Kitajskem deloval, in kjer smo ustanovili to domačinsko žensko družbo za potrebe škofije. Prva leta "osvobojenja", ko še ni bilo tako hudo za prebeg, jih je prišlo 8 semkaj v Hong Kong, ker tam pod rdečo vlado niso mogle več delati. Seveda smo jim takoj pomagali ter jih lepo zaposlili v posameznih misijonskih središčih, predvsem za šolo ali pa tudi za poučevanje

Misijonarka s. Anica Miklavčič s tremi svojimi učenčki — Japončki.

krščanskega nauka. Tukajšnji škof jih je že nekajkrat zelo pohvalil, saj pa tudi res veliko dobrega store, zlasti med svojimi rojaki, med katerimi nastopajo z vso preprostostjo in ljubeznijo. Bo že še prišel čas, da si bo tudi hudobec roge polomil ter kremplje zbrusil, pa se bodo lahko vrnile na celino, če že ne one, pa vsaj njih naslednice! Takrat bo res veliko dela. Dobro se še spominjam besed nekega starega frančiškana, ki nas je z njimi tolažil, ko so nas pred devetimi leti tam po Kantonu, pribegle iz Kitajske, gonili iz urada na urad: "Danes je Bog hudobca na plugu priklenil, da mu razvijati in si lažje pripravljati svoj bo polje preoral, da bodo oni, ki se bodo vrnili, lahko veselo in globoko v brazde sejali."

Te sestre so odprle novicijat na svoji postojanki pri maryknolskih misijonarjih, kjer jih je največ zaposlenih. Letos imajo že drugo skupino novink.

S. Anica Miklavčič v družbi s študentkami in uradnicami, ki bivajo v njih samostanu na Japonskem.

Prvih je bilo šest in so vse vztrajale in že delujejo, štiri v šolah, dve pa med begunci kot katehistinje. Druga skupina novicijata je začela svoje življenje avgusta 1960 in ga konča istega meseca 1962. Da se bodo sestre mogle še bolje naraščaj, smo jim začeli zidati šolo, v kateri bo zgornje nadstropje njih samostan. Ko bodo tako imele svoje lastno gnezdo, jim poklicev ne bo manjkalo. Hongkonški škof je rad poskrbel za dovoljenje, da odpro svoj lastni novicijat. Zemljišče za šolo nam je poklonila hongkonška vlada ter še priskočila na pomoč z brezobrestnim posojilom na desetletno odplačilo. Vendar smo precej zlezli v dolgove, ki se jih pa ne bojimo, ker zaupamo božji Previdnosti. Sestre same si ne morejo pomagati, ker tu nimajo znancev, pač pa pomagajo, kar morejo, tisti, ki so tudi z nami pribežali, seveda se njih pomoč le počasi steka, ker so revni kot mi.

Moje zdravje ni ravno cvetoče: dva križa me že več let spremljata. Prvi je bronhitis cronica, ki sem jo prinesel iz daljne, mrzle Poljske l. 1923, drugo pa nosim s seboj kot spomin na rdečo iz l. 1949, to je sladkorna bolezen. Pa kljub temu še vedno lahko hodim za dušami. Tu v Hong Kongu smo v svojevrstnem modernem mestu. Lahko srečaš ljudi iz vsega sveta. Beguncev je sila veliko in skoraj vsak dan prihajajo novi, če se jim le posreči uiti iz rdečega raja.

Želim Vam in vsem bralcem "Katoliških misijonov" prav veselo in blagoslovljeno novo leto!"

Iz glavnega mesta Indonezije piše v novembru m. DEODATA HOČEVAR O.S.U. uredniku "Katoliških misijonov":

"Veseli me, da ste mogli v Evropo in da ste videli v Münchenu tudi indonezijski balet in poslušali "gamelan". V srednji Javi so začeli uporabljati "gamelan" tudi v cerkvi, namesto orgel. Pravijo, da je kar lepo in da domačinom ugaja. V Djakarti do tega najbrže ne bo prišlo, ker je prebivalstvo prava mešanica narodov in plemen.

Slovenski misijonar g. Stanko Pavlin S.D.B. (v sredi zadaj) s kitajskimi fanti v Hongkongu.

Katoliška univerza, o kateri sem Vam pisala v zadnjem pismu, je začela s predavanji 1. oktobra. Odrpli so dve fakulteti: za politiko in ekonomijo. Na politično je bilo sprejetih 40 slušateljev, na ekonomsko pa 80. Začetek je težak, toda polagoma bo že boljše. Prihodnje leto bodo odrpli dve novi fakulteti in število slušateljev se bo gotovo dvignilo. Stavbe še nimajo in zato so začeli s predavanji na naši šoli od 16-20 ure. Geslo fakultete je "Atma Jaya", to se pravi: "Duh bo zmagal". Vodstvo je v rokah laikov; filozofijo predava letos jezuit pater Javaneec.

Državna univerza v Djakarti sprejema predvsem le Indonezije. Kitajci, rojeni v Indoneziji, prav težko pridejo na to univerzo. Razen državne univerze so v Djakarti še dve ali tri druge univerze z eno ali dvema fakultetama. Te zadnje ne gledajo na narodnost dijakov. Vendar smejo študirati in polagati izpite le tisti, ki imajo indonezijsko državljanstvo. Frančiškanke imajo nekaj razredov za

otroke tujih diplomatov. Tudi hčerka jugoslovanskega poslanika obiskuje to šolo.

Eden jezuitskih patrov se posebej bri-ga za katoliške študente. Imajo svoje društvo, svoj pevski zbor, svojo Mari-jino družbo. Poleg rednih sestankov skuša g. pater pritegniti študente s tem, da daruje sv. mašo enkrat na teden ne da-leč od različnih univerz v času, ko so predavanja končana. Na ta način imajo študenti priložnost prisostvovati sv. maši. Ne daleč od državne univerze je katoliška bolnica. Vsak petek ob pol treh popoldne daruje g. pater sv. daritev v njej. Kakor slišim, se te sv. maše udeleži veliko število študentov.

Ne daleč od naše šole je univerza za zobozdravnike in je pod komunistič-nim vplivom. Ker je ta zobotehnična fa-kulteta edina v Djakarti, je tam precej katoliških študentov. Zlasti tem mora g. pomagati.

Vsako sredo ob pol dvanajstih dopol-dne daruje g. pater sv. mašo v naši ka-

*Z misijona g. Andreja Majcena S.D.B.
v Vietnamu: Procesija v čast
vietnamskim mučencem.*

peli. Prisostvujejo tudi drugoverci. Z gorečimi besedami skuša pater utrditi vero in iz udeležencev napraviti zavedne katoličane in apostole.

Nedavno so prišle iz Mehike tri klarise — nova kongregacija, ki uživa privilegije klaris, toda nima klavzure. Praviijo, da se bodo v Indoneziji predvsem pečale s poučevanjem katekizma. čakati so morale več mesecev v Tokiu, predno jim je Indonezija dovolila vstop. Od ča-

sa do časa spustijo kakega misijonarja v deželo, toda ne gre prav lahko.

Povsod se čuti pomanjkanje misijonarjev; novi ne morejo priti, tisti pa, ki so že v deželi, se starajo, in če so Holandci, ne smejo poučevati. Kot vse kaže, se stanje v tem oziru ne bo kmalu spremenilo. Kot Jugoslovanka, in ker sem vložila prošnjo za indonezijsko državljanstvo, smem poučevati. Imamo več katehumen, večinoma Kitajk.

Pred nekaj dnevi so otroci proslavili god naše predstojnice. Na njeno prošnjo so malčki ob tej priliki prinesli darove za reveže: riž, milo, nošeno obleko, čevlje itd. To je bilo veselja! Je toliko revežev, ki neprestano prosijo pomoči in z darovi bi zopet mogoče mnogim pomagati.

Leta 1962 bodo v Djakarti azijske igre. Delajo stadion, pravzaprav pripravljajo prostor za stadion. Mnogo družin bo izgubilo hišo in kos zemlje, ki je bila njihova last. Praviijo, da bodo morali podreti celo dve šoli, ki sta bili sezidani l. 1953."

Od bengalskega misijonarja o. ALOJZIJA DEMŠARJA S. J. imamo dve pismi iz Kharija, obe pisani v mesecu decembru. Polni sta zanimivih novic, ne le z misijona, ampak tudi iz domovine, kar daje nekaj upanja tudi v misijon-skem pogledu:

"Pravite, da ste veseli, ko berete, kako moja fara duhovno živi; res, prav zadnjo nedeljo sem računal in našel, da je bilo pri maši 93 % vaščanov. Ni ravno slabo... Vse to dela božja pomoč, ki jo vi izmolite!

A ni vse zlato, kar se sveti. O tem se boste prepričali, ko vam povem tele zgodbe:

V marcu, na primer, sem doživel, da so prišli možakarji nadme in začeli razgrajati pred mojo sobo ter mi groziti na vse načine! Cela vas se je zbrala; vpili so, da mi bodo izropali hišo in me nagnali, ker da jim ne pomagam, kakor bi oni radi. Ostal sem miren in jim prigovarjal, naj gredo lepo nazaj

domov ter se streznijo in ako imajo kaj govoriti z menoj, naj pridejo drugi dan. Moje služabnike so zgrabili in jih hoteli pretepesti, češ da meni pomagajo; komaj sem jih rešil... Le počasi so se razšli. In to je bilo v nedeljo po maši, pri kateri so bili vsi navzoči... No, popoldne so bili pa spet vsi glavni razgrajči pri blagoslovu in molili rožni venec naglas...

Nedavno so v eni izmed vasi zgrabili katehista, ga zvezali in z verigami priklenili na kol, ga pretepli, nato pa poslali glasnika k meni češ, da so katehista zalotili v slabem... naj torej pridem ter ga sodim. Takoj sem zaslutil, kaj bi to bilo, da namreč s katehistom niso najbolj zadovoljni, ker jih precej trdo drži, da ne morejo razbrzdano živeti. No, rekel sem glasniku, da bom šel v vas, štiri ure oddaljeno; da sem slišal in razumel vse, kar so mi sporočili, naj se torej pomirijo in čakajo mojega prihoda. A kaj jim je glasnik sporočil? Čisto nekaj drugega: da sem rekel, naj sami vaščani katehista sodijo in obsodijo ter ga dobro namlatijo, kar so seveda tudi storili. Katehista so drugi dan pripeljali k meni, češ da ga ne marajo več imeti, ter odšli. Sporočil sem jim, da me ne bo več v tisto vas maševat in da bom cerkev zaprl, dokler se predstavniki vasi ne pridejo opravičit. Trdi so, jaz pa tudi, in tako že dva meseca ni maše v tisti vasi. Zdaj se počasi hladijo in mirijo... Misijonar v načelih ne sme popustiti.

Tukajšnji ljudje so precej drugačnega značaja, kot smo vajeni mi, in zato meni zelo prav pride, da imam dobrega pomočnika, starega misijonarja, ki je v začetku tega misijona deloval sam deset let in potem ves čas pomagal. Pozna vse ljudi in njih dobre in slabe strani, pa mi veliko svetuje in pomaga.

Zetev riža je končana, hvala Bogu! Letina je bila dobra, tako ne bomo v težavah za hrano naših gojencev in še nekaj se bo lahko prodalo, da bom kake dolgove plačal, ki jih imam veliko. Zraven imam še toliko načrtov za nove podvige za porast misijona! Rad bi, na

Župna cerkev v Kidderporju blizu Kalkute, kjer deluje naš o. Jože Cukale S.J.

primer, zgradil zavod za dekleta in pa dekleško šolo, kar bi veliko pomagalo k vzgoji bodočih mater in s tem h krščanskemu življenju naših družin.

Veliko tolažbo nam daje dejstvo, da naš rod v domovini ne bo izumrl. Novicijati je poln; na praznik sv. Ignacija so vstopili štirje skolastiki, šest jih je napravilo prve svete zaobljube; vstopil je tudi en brat, dva pa sta delala zaobljube. Kot razberem iz lanskega kataloga naše družbe v domovini (jugoslovanska provinca), je v novicijatu 25 novincev skolastikov in 13 novincev bratov, in še novi prihajajo. Bog daj, da bi kateri našel pot v misijone!

Na samega novega leta dan nam je pisal misijonar o. VIKTOR SEDEJ S. J. iz svojega misijona v Gangesovi delti v Bengaliji. Tele novice nam ve povedati, potem ko se zahvali za poslanih mu 50 dolarjev naše pomoči:

“Božične praznike smo praznovali po navadi. 13 oseb je vstopilo v sveto kat. Cerkev, nekaj jih pa še čaka na ureditev njihovih “porok” zunaj Cerkve. Za

Karta Indijskega polotoka. Dežela Pakistan je na dveh krajih: levo in desno v Bengalskem zalivu. Ena od sester Žužkovih deluje zdaj na severu, kjer kaže puščica, druga pa na jugu desno. Spodaj ju vidimo, ko sta bili nekaj časa skupaj.

to priliko bo prišel novi kalkutski nadškof-domačin.

Zdaj mlatimo lanski riž, zraven pa že tudi orjem s traktorjem, ker ne smemo predolgo čakati, kajti zemlja se ne sme preveč izsušiti; v dežju pa ta moj traktor ne more vleči, ker mu kolesa drse, je namreč brez potrebnih naprav proti

drsenju. Izučil sem enega domačinov, da mi letos malo pomaga voziti traktor, zato mi je malo lažje.

Naši dve misijonski zdravnici sestri ŽUŽKOVI sta se nam spet oglasili iz Pakistana. S. Agnes nam piše iz Rawalpindija dne 20. nov. 1960 in prilaga zanimive slike:

“Danes imam nekoliko časa, da vam napišem nekaj vrstic. Prilagam tudi slike; niso sicer kaj dosti jasne, a ne premorem boljših. S s. Dominiko (njena sestra, ki sicer deluje drugod, a se je tedaj nekaj časa mudila tamkaj; opur.) sva šli na trg, da nakupiva zelenjave in sadja za našo sestrsko družinico. Treba je najprej iti na središče trga in najeti nosača. Mnogo jih že od ranega jutra čaka, da jih kdo najame. Imajo posebne vrste pleteno košaro, v katero nalože robo, ki jo potem nosijo na glavi. Najin fantiček je pridno korakal za nama po ozki ulici med dvema vrstama gosto natrpanih hiš, v katerih so nameščene majhne trgovine. Vsi predmeti so razloženi po tleh zunaj pred hišo. Lastnik pa sedi znotraj na malo dvignjenem prostoru in kadi hukha, to je posebne vrste pipo: Iz posode s tobakom, ki stoji na tleh, se vije dolga zavita pipa in gre do ust. — Začne se “glihanje”. Kakor hitro zagledajo tujca, navijejo cene za še enkrat več. Zato gredo mnogi Evropci na trg samo ogledovat, potem pa pošljejo za seboj služabnika-domačina, da on nakupi po njihovem naročilu. Če se kupec odstrani, ne da bi kaj kupil, češ da je predrago, priteče prodajalec brž za njim in mu ceno zniža za polovico, kar je seveda prava cena. Večinoma hodijo na trg in na splošno v trgovine samo moški. Če grede žene, morajo biti popolnoma zagrnjene. To je takozvani “purdah” običaj. Nosijo oblačilo “burkha”, kakor vidite na eni od slik. Na široko ogrinjalo je prišita oglavnica, ki ima gost pajčolan, da zakriva obraz. Preko pajčolana žene vidijo, a njih obraza ni mogoče razločiti. Bogatejše žene, ki se dandanes vozijo z avtomobili, imajo zaveso celo med sedežem vozača in njihovim ter na oknih.

Seveda skozi "špranjo" kukajo v svet, da vidijo, kod se vozijo. "Burkha" je iz belega bombaža za revnejše in iz črne ali temnomodre svile za bogatejše. Krščanske žene ne nosijo "burkhe", pač pa ogrinjalo preko glave kot vse žene na vzhodu. — Med nakupovanjem je šlo že precej proti poldnevu in vročina je pritiskala. Srečali sva gručo otrok, ki so nama pokazali bližnjico s spodnjega bazarja na gornjega, od koder je bližje domov. Nemogoče je popisati primitivnost in revščino njihovih bivališč. Posneli sva sliko otrok in se poslovili; ločili smo se kot dobri prijatelji.

Pa še drugič kaj. Prosim, molite za naš misijon!"

Dne 2. januarja pa nam je pisala s. Dominika, ki je bila medtem prestavljena iz zahodnega Pakistana v Vzhodnega, to se pravi nekaj stotin kilometrov daleč proč. Takole piše o tem:

"Prav lepa novoletna voščila! Kakor vidite iz naslova, sem se premaknila precej dalje proti vzhodu. Dne 22. decembra sem zapustila Karachi ter odpotovala na novi misijon v Dačco.

Ta vzhodni del Pakistana je precej drugačen od zapadnega. Namesto pušča-ve, riževa polja, čajni nasadi, vrtovi, reke, bambus itd. Poleg muslimanov je tu precej Hindujev s svojimi templji in verskimi navadami. Kulturno je dežela zaostala. Vzgoja je velik problem. Večinoma je mladina intelektualno zaostala, ker pač ni imela prilike za vzgojo in šolanje. V naših bolnicah imamo velike težave z bolničarkami, ki enostavno ne morejo razumeti bistva svojega dela. Vse bi morale znati angleščino, če bi se hotele kaj temeljito naučiti, kajti vse tovrstne učne knjige so samo v angleščini. Koliko truda od strani naših sester, da izšolajo eno samo dobro bolničarko!

Začenjam s študijem novega, bengalskega jezika. To je že tretji jezik v petih letih! Ni lahka stvar in časa mi bo za daljšo dobo primanjkovalo, zato tudi

Sestri Žužkovi z mohamedankami; spodaj v družbi najmlajših.

ne bom mogla veliko pisati. Lepe pozdrave vsem misijonskim sodelavcem v zaledju! Kadar morete, molite za slovensko misijonarko v Dacci!"

Iz pisma s. ELIZABETE POGORELC, oblatinje sv. Frančiška Saleskega, Južna Afrika:

"Pred nekaj dnevi, namreč 9. decembra 1960, smo končali tukajšnje šolsko

leto. To je bil najtrši oreh v mojem 27-letnem misijonskem življenju, kar zadeva poučevanje. Po vseh šolah Južne Afrike hočejo kar naenkrat dvigniti raven pouka in znanja in so temu primerno predpisali veliko več šolskih ur in dela, kar je mnogim naravnost izčrpalo moči. Kot nikdar preje sem morala tudi jaz letos pogosto pozno v noč čuti pri šolskem delu. Hvala Bogu, ob koncu leta je bilo vse opravljeno in nadzornik je bil zelo zadovoljen. Tudi otroci so razrede dobro izdelali. Po novem sistemu je učitelj veliko bolj zaposlen kot preje, otroku pa je učenje zelo olajšano. Radi vzamemo nase te nove žrtve.

Za praznik Kristusa Kralja smo imeli slovesno prvo sv. obhajilo: 50 domačinskih in 4 evropejski otroci so bili deležni te velike sreče. Dan preje je bilo pet črnih in en bel otrok krščenih. Kakor že veste, je Pella že povsem katoliška, z izjemo petih še protestantskih družin, ki se nam pa tudi vedno bolj bližajo. Opravljeno je bilo veliko lepo delo.

Letos za Veliko noč je bil sprejet v katoliško Cerkev eden naših učiteljev, ki je bil preje anglikanec. Ta korak je storil po zrelem preudarku, saj dela pri nas vestno že od leta 1947. Priporočam Vašim molitvam še dva mlada učitelja, da bi sledila temu zgledu. Spreobrnjenje ni naše delo, ampak delo božje milosti s pomočjo Vaših molitev in žrtev.

Ne vem, kako naj se zahvalim Vam in vsem sodelavcem za lepo vsoto, ki sem jo prejela, 40 dolarjev! Bog Vam plačaj. Denar sem dala očetu misijonarju za nujno popravilo naše hiše. Naš misijon je najstarejši v tem okraju, pa tudi najbolj potreben popravila, ker nekatera poslopja niso bila zidana s trdnim materialom, ampak le iz surove, nežgane opeke.

Ne bom Vam pisala o rasnem položaju pri nas, saj berete o tem v dnevnem časopisju. Bojimo se revolucije... Le Vsemogočni nam more pomagati... Molite za nas!"

Iz Južne Afrike se nam je oglasila uršulinska misijonarka sestra BRIGITA BREGAR, ki tole piše:

"Nahajam se na duhovnih vajah v Krugersdorfu, kjer sem se sešla z m. Ksaverijo. Sicer nisva daleč proč ena od druge, vendar se le redko vidiva, ker je m. Ksaverija zelo zaposlena; imajo mnogo mladine, a le dve sestri za delo..."

Naša m. prednica se je končno odločila, da začnemo v februarju zidati novo šolo in zavod približno uro hoda od tu. Naše sedanje poslopje je majhno, brez otroškega igrišča, in šola je v tako slabem stanju, da so nadzorniki, ko so jo obiskali, majali z glavami. Tako nimamo drugega izhoda, kot zidanje. Upamo, da nam bo ljubi Bog pomagal in nam naklonil dobrotnikov.

Število učencev našega misijona se je zadnje leto skrčilo na 200 radi selitve zamorcev. Ravnateljica je vložila na oblast prošnjo, da nam odobre začetni šolo v novi zamorski vasi; mestni odbor je sicer prošnji ugodil, a je morala še na višjo oblast, ki pa po devetih mesecih še ni poslala odgovora. Če nam ne dovolijo šole med zamorci, bomo morali najti druga pota do črnih otrok. Selitev zamorcev iz tukajšnjih naselbin v novo vas gre vedno hitreje naprej: več kot polovica ljudi se je že izselila, borne hiše, ki ostanejo za njimi, pa oblast takoj podere, da se ne bi mogli vrniti. Priznati je treba, da so bile te stare zamorske vasi zelo zanemarjene, zlasti tudi ta v naši okolici. Večinoma so bile to kočje z enim prostorom za vse prebivalce in vse opravke... Naš mestni župan je priganjal k selitvi v boljše hiše že več let preje, preden je zdaj prišel v veljavo novi zakon glede razločitve ozemlja za bivanje belcev in črncev. Tiste borne kočje večinoma niti niso bile last zamorcev, zato ti niso kaj dosti izgubili s selitvijo. Nam je pa težko, kajti v novih zamorskih naselbinah zakon ne dovoljuje privatnih šol, ampak samo državne. In zdaj gre za to, da bi napravili tu in tam kako izjemo... Upamo in molimo!"

Poročilo o skladu 1960 za vse slovenske misijonarje

V letu 1960 se je zbralo (v dolarjih, oziroma preračunano v dolarje) skupaj 4.130,11 dolarjev.

Izdano za razne pošiljke misijonarjem, naročnine, za propagando in pisarno 213,99 dol.

Ostane za denarne prispevke misijonarjem:

že oddane ozir. odposlane 1.699,56 }
v odpošiljanju 2.216,56 } 3.916,12 dol.

Posamezne pošiljke misijonarjem pa so bile oziroma bodo sledeče:

Misijonar in dežela

	Posebej zanj darovano	Iz skup- nega mu določeno	Skupaj	Že oddano v teku leta	Za poslati
	dol.	dol.	dol.	dol.	dol.
<i>Japonska</i>					
o. Vladimir Kos, S. J.	5	122	127	107	20
s. Maknisa Luževic, FMM		30	30		30
s. Anica Miklavčič, kanos.	139	30	169	107.85	61.15
s. Jožefa Župančič, usm.		50	50	10	40
s. Katarina Jančar, usm.		50	50		50
s. Benjamina Kardinar, usm. ..	21	50	71		71
<i>Formoza:</i>					
č. g. Franci Rebol, Maryk.	21	61	82	50	32
dr. Janez Janež, mis. zdrav.	21	80	101	3.59	97.41
m. Kalista Langerholz, FMM		80	80	50	30
<i>Hong Kong</i>					
č. g. Geder Jožef, SDB		80	80	30	50
č. g. Stanislav Pavlin, SDB		88.12	88.12	38.12	50
s. Rozalija Brilej, p. v. duš		40	40		40
s. Ernesta Kosovel		40	40		40
<i>Vietnam</i>					
č. g. Andrej Majcen, SDB	10	210	220	140	80
<i>Siam</i>					
m. Kaverija Pirc, OSU		60	60	10	50
m. Frančiška Novak, OSU		50	50		50
<i>Indonezija</i>					
m. Deodata Hočevar, OSU	21	39	60	20	40
<i>Indija</i>					
o. Stanko Poderžaj, S. J.	33.50	76.50	110	10	100
o. Viktor Sedej, S. J.	17.50	77	94.50	64.50	30
o. Alojzij Demšar, S. J.	65.50	139	204.50	174.50	30
o. Janez Ehrlich, S. J.		40	40		40
o. Jože Cukale, S. J.	122.50	132.50	255	225	30
br. Janez Udovč, S. J.		50	50		50
br. France Drobnič, S. J.		40	40		40

Misijonar in dežela	Posebej zanj darovano	Iz skup- nega mu določeno	Skupaj	oddane v teku leta	Za poslati
br. Leopold Vidmar, S. J.		40	40		40
br. Anton Lukan, S. J.		30	30		30
br. Janez Germek, S. J.		30	30		30
č. g. Pavel Bernik, SDB		84	84	34	50
č. g. Nace Kustec, SDB		60	60	30	30
č. g. Ivan Kespret, SDB		40	40		40
m. Magdalena Kajnič, loret. s.		80	80	50	30
m. dr. Miriam Zalaznik, angl. s.		40	40		40
s. Konradina Resnik, Drag. krvi		30	30		30
s. Terezija Medvešček	10	90	100	100	

Pakistan

o. Albin Miklavčič, S. Xaver.		(se odpovedal v korist drugim)			
s. dr. Agnes Žužek, mis. zdrav.		50	50		50
s. dr. Dominika Žužek, mis. zdrav.		50	50		50

Afrika

o. Emil Čuk		80	80	50	30
o. Radko Rudež, S. J.		50	50		50
o. Franc Bratina, FSC		50	50		50
o. Albin Kladnik, FSC	10	43	53	3	50
br. Karel Kerševan, CM	5	50	55		55
br. Marcel Kerševan, CM		40	40		40
br. Valentin Poznič, FSC		50	50		50
s. Angela Gardina		90	90	90	
s. Brigita Bregar, OSU		40	40		40
m. Ksaverija Lesjak, OSU	104	98	202	202	
m. Ksaverija Černič, OSU		(še nimamo stikov)			
s. Marija Silvestra, p. v. duš		40	40		40
s. Elizabeta Pogorelec, oblat.		40	40		40
s. Vincencija Novak, oblat.		50	50	50	
s. Alojzija Šteh, oblat.		40	40		40
s. Benigna Šteh, oblat.		40	40		40

Južna Amerika

s. Polh, marib. šol. s.		40	40		40
s. Serafina Černe, marib. šol. s.		40	40		40
s. Tobija Fideršek, marib. šol. s.		40	40		40

Palestina

s. Marija Angela Martelanc		50	50	50	
----------------------------	--	----	----	----	--

606.— 3.310.12 3.916.12 1.699.56 2.216.56

V tem "Skladu 1960" niso upoštevane vsote, ki so bile darovane in potom naših misijonarjev oddane za vzdrževanje domačih bogoslovcev. K razdelitvi sklada pripominjamo, da smo upoštevali okoliščine delokrogov, misijonarjevo korespondenčno žrtev z nami in primere, da ta ali oni misijonar prejema pomoč še iz katkega drugega slovenskega vira (v kolikor nam je znano).

Vsem darovalcem in posredovalcem teh darov pa še enkrat v imenu misijonarjev: Tisočkrat Bog povrni!

*Slovenska misijonarka v krogu črne mladine.
Sreča duhovnega materinstva in duhovnega otroštva!*

PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO,
ZLASTI ZAOSTALO!

Uprava.

CORREO ARGENTINO Suc. 34 (P)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612

Registro de la Prop. Int.
No. 528.263

IZ VSEBINE: Marija v življenju in delih sv. Vincencija Pavelskega — Misijonske okrožnice zadnjih papežev — Stoletnica Bengalskega misijona — Blažek in Nežica v bengalski nedeljski šoli — Katoliški misijoni na Japonskem — Edina pot rešitve za Afriko — Popotni misijonski utrinki: V svetem mestu — Naši misijonarji pišejo — Poročilo o skladu 1960 za vse slovenske misijonarje.

Slika na prvi strani ovitka kaže prizor "Jezus pomiri vihar na morju", kakor ga je naslikala kitajska umetnica. — Slika tu zgoraj: Katoliški fantič iz Vietnama.

Director responsable: Lenček Ladislav C.M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467, Buenos Aires.

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Pedernera 3253, Bs. Aires, Argentina. Tiska Slovenska tiskovna družba "Baraga", Pedernera 3253, (Lenček Ladislav C.M.), S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA: V *Argentini*: in sosednjih deželah, navadna 150, podporna 300, dosmrtna 2.000 pesov. - V ostalih deželah *Južne Amerike* 200 (400, 2.600) arg. pesov. V *U. S. A.* in *Kanadi* 3 (6, 40) dolarjev. - V *Italiji* 1.600 (3.200, 20.000) lir. - V *Avstriji* 60 (120, 800) šilingov. - V *Franciji* 12 (24, 160) NF. - V *Angliji in Avstraliji* 1¼ (2½, 16 funtov).

Letnik 1961 bo imel 10 zvezkov s skupno 512 stranmi, ne upoštevajoč ovitke.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Lenček Ladislav C.M., Misijonska pisarna, Pedernera 3253, Buenos Aires.
U.S.A.: Rev. Charles A. Wolbang C.M., St. Joseph's College, P. O. Box 351, Princeton, New Jersey. - Rudi Knez, 679 E., 157 St., Cleveland 10, Ohio. - Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.
Kanada: Rev. Andrej Prebil C.M., 594 Manning Ave, Toronto 4. Ont.
Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.
Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.
Francija: Louis Klančar C. M., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).
Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt. - Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten. - Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau D. P. Camp. Kärnten.
Avstralija: Franc Vrabec, Archbishop'n House, West Tce. Adelaide, S. Australia.